K E R E S Z T - Ú T

A nagyatádi Szent Kereszt plébánia lapja II. évf. IV. szám 2014. április hónap

Mi, tékozló bátyok

Több mint húsz éve forgatok teológiai irodalmat, így a tékozló fiú parabolájának magyarázata is többféle "tálalásban" került már elibém. Az igemagyarázók nagy aprólékossággal elemezték a példabeszéd mondatait, szavait, többségében a fiatalabbik fiút helyezve vizsgálódásuk fókuszába. Imittamott előbukkant néhány eszmefuttatás, amelyben a Mennyei Atya jóságát, irgalmát emelték ki, neki tulajdonítva a "pazarló" jelzőt. Ezért volt forradalmian új számomra Timothy Keller: A tékozló Isten és két elveszett fia című, közelmúltban megjelent "bestsellere".

A lebilincselően izgalmas fejtegetés a szereplők közül az idősebbik testvérre, a családi körben elveszőre tereli figyelmünket. A gondosra, pontosra, szabálytisztelőre. Arra, aki "sok éve" szolgálja apját rendületlen hűséggel, akinek kósza gondolatai között se szerepel, hogy egy gödölyét kérjen apjától baráti bulizásra. Ő az engedelmes, jó gyerek, a "morális konformizmus" jelképe. Valós énjébe, igaz lelkivilágába akkor pillanthatunk bele, amikor csélcsap öccse hazatértekor meghallja a zeneszót és a táncot. Megtorpan a ház előtt és nem hajlandó bemenni hosszas unszolásra sem. Nem akar közösködni a család szégyenével, tajtékzik apja - számára érthetetlen megbocsátása miatt. Erkölcsössége felett érzett büszkesége lesz az akadálya annak, hogy osztozzon az egész ház örömében. A szerző sommásan így fogalmazza meg ezt: őt éppen "jósága miatt" veszíti el az apja.

Hogy miért is éreztem fontosnak, ezt az olvasmányélményt épp most megosztani a testvérekkel? Kettős cél vezetett. Az egyik: klasszikusan bűnbánati időszakra szóló jellege, az Atya irgalmas szeretetének kidomborítása, a másik: a szemlátomást folytonosan gyarapodó közösségünk féltése. Annak a vágya, hogy akik előítéletüket levetve, félelmüket legyőzve hozzánk szelídültek, az elveszett drachmáját meglelő asszony örömével ujjongó fivérekre találjanak. Olyan bátyokra, akik nem hánytorgatják fel kitartásukat és engedelmességüket, mert alázatban tartja őket annak tudata, hogy hűségüket egy Harmadik Testvérnek köszönhetik.

A Harmadik Fiú személye kimondatlanul végighúzódik a leíráson. Arról a Fiúról van szó, aki a kereszten kiontott vérével valamennyiünknek békességet szerzett (vö. Kol 1,20). Közelieknek és távoliaknak, idegeneknek és az otthon védettségében élőknek egyaránt.

Horváth Lóránt
plébános

IRODALMI MELLÉKLET

ANDRÁS

Keresztelő János börtönben ül. A népe szétoszlott. Csak egy-két tanítványa lézeng még Maseron falai alatt, s várja a mester kiszabadulását.
De idő időbe múlik s Keresztelő János marad a falak között.
S ím a Jordán partján új próféta támad. Valami názáreti ember. A nép mindenfelől özönlik hozzája és nagy sokaság hallgatja mindennap az ő beszédét. Sokan vele is maradnak, különösen a nők és kísérik, gondozzák őt vándorlásaiban. Jézus a neve.
Egy napon is ott beszél Jézus a Jordán vize közelében, egy pálmafa alatt:
- Örüljetek és vigadjatok, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyben. Minek gyűjtenétek magatoknak kincset a földön: a rozsda meg a moly megemészti és a tolvajok ellopják. Inkább gyűjtsetek kincset az égben, ahol sem a rozsda meg nem emészti, sem a moly, sem pedig a tolvajok el nem lophatják. Ne aggódjatok azon soha, hogy mit esztek, mit isztok, mibe öltözködtök. Lám, az égi madarak nem vetnek, nem aratnak, sem csűrökbe nem gyűjtenek: a ti mennyei atyátok táplálja őket. S nézzétek a mezei liliomokat: se nem szőnek, se nem fonnak, és bizony mondom néktek, Salamon az ő nagy dicsőségében nem volt úgy öltözködve, mint egy ezek közül. Szeressétek egymást és tegyetek jót azokkal, akik titeket gyűlölnek. Mikor pedig imádkoztok, csak így imádkozzatok: Atyánk, ki a mennyben vagy...
A nép a fűben ült körülötte. Az anyák az ölükben tartották gyermeküket. Minden figyelem a beszélő arcán csüggött. Milyen szelíd, fehér arc! Milyen tiszta és jóságos fekete szemek! Soha sem nevet és sohasem haragszik ez az ember. Csak mikor szomorú, mint a felhős ég. De minden szava szívekbe zengő, akár a sokaságnak beszél, akár egyesekkel szól.
Ahogy az imádságot mondta, arccal az égnek fordult, gesztenyebarna haja szétomlott a vállán, a hófehér leplen, amelybe ő mindig öltözik. Nem hajlongott ideoda és nem verte a mellét, hanem úgy beszélt föl az égbe, mint mikor a gyermek szól szeretettel az apjának.
És mikor elvégezte az imádságot, az arca még egy percig úgy maradt, az égnek fordultan, mintha látna valakit odafönn a kéklő magasságban és hallgatná annak a feleletét.
Egy idős nő fölkiáltott a csoportból:
- Boldog a méh, amely téged hordozott és boldogok az emlők, amelyek téged fölneveltek!
A népcsoport mögött egy fekete sápadt zsidó állott. A ruhája teveszőrből való és poros. Hosszú vándorbotjára támaszkodva állott a fűben és sötéten nézett a beszélőre.
Aztán egy beteget hoztak Jézushoz. Galylyakból készített ágyon hozták. Asszony volt, fiatal, összesorvadt asszony. Mikor

szemét lehunyta, olyan volt, mint a halott.
Jézus rátette a kezét és így szólt:
- Hiszed, hogy én meggyógyíthatlak.
- Hiszem, - felelte az asszony.
- Hát akkor kelj fel.
És az asszony fölkelt.
Azután hogy Jézus elfáradtan leült egy sziklakőre, az anyák odavitték hozzá a gyermekeiket:
- Álld meg őt, mester.
És a mester rámosolygott a kisdedekre.
- Hogy hívnak? - kérdezte egyenkint.
És megáldotta és megcsókolta őket.
Az idegen vándor leült a fűbe egy csereszyefa alá, háttal ennek a jelenetnek. És kezét a térdein átfonva, a leáldozó napra merengett.
András volt pedig ez az ember, a Keresztelő János tanítványa.
Maseronból jött pihenés nélkül idáig. Az új próféta híre már előbb is el-elvetődött hozzá, de nem vette sokba. Most, hogy egy nagy csoport ment át a Maseron völgyén, s az mind Jézust hallgatta, azok mondották Andrásnak, hogy az új próféta beszédében ékesebb, orcájában fényesebb, csodatevő erejű, nagyobb, mint János.
András amint ott ült, szemben a leáldozó nappal, a bogyózni kezdő cseresznyefa alatt, a testi-lelki fáradságtól álomba merült. De ő nem vette észre, hogy aluszik. Úgy tetszék neki, mintha szemben állana Jézussal és azt mondaná:
- János küldött engem, hogy megkérdezzem tőled: te vagy-e a Messiás?
Jézus szelíden így felel:
- Mondd meg Jánosnak, hogy a sánták járnak, a világtalanok megvilágolnak, a halottak föltámadnak és boldog, aki énbennem meg nem botránkozik.
- De hát, ha te volnál az, akit vár a nép, kicsoda akkor János?
Jézus hallgatott.
András keserűn folytatta:
- János az Isten embere s amit ő vetett, azt most te aratod.
Teveszőr leplét a vállára vetve, merészen és haragosan nézett Jézusra és így folytatta:
- Nem tudom ki vagy, de tudom, hogy mit akarsz. A nép évezrek óta várja a messiást. Nem tudja honnan jön és nem tudja mikor, de sohasem várta úgy mint most, hogy római sasokkal van tele Dávid országa. A szent hír fényt ád a nevednek, mindennap többet, mindennap ragyogóbbat, végre fölemel - így gondolod - föl a Dávid trónusába.
Jézus halaványan és szomorúan állott András előtt.
- Belenézhetsz-e a napba? - mondotta ugyanazon a hangon, amelyen az előbb szólott. A napba az ember bele nem nézhet és nem láthatja, de azért a nap van: föltámad keleten és leáldozik nyugaton. Az emberek érzik a melegét, meg a világosságát, de magát a napot nem láthatják. Ha tudni akarod, ki vagyok, nézz a napba. Amott áll a hegyen. Ha látni akarsz engem a Dávid trónusában, nézz a napba. Meglátod az én trónusomat és meglátod az én koronámat.
És András belenézett a napba. A szemét az első pillanatban aranykáprázat borította el és ő nem látott semmi mást, mint vakító fényözönt. De csakhamar megenyhült a napnak ez a fényessége s az aranyló fényözönből egy violaszínű dombot látott fölemelkedni maga előtt. És a dombon három kereszt volt, három bitófa, aminőre a rómaiak szokták fölfeszíteni a rabszolgákat, az útonállókat, meg a gyilkosokat.

András elfordította volna a fejét, mert szörnyű volt neki mindig a kivégzés látványa, de a középső kereszt fehér alakja megragadta a figyelmét. Az nem volt közönséges ember. A fején tövisből font korona s lent a katonák királyi bíborköpönyegen osztoznak. A fölfeszített a fejét a mellére hajtva vonaglik. Köröskörül tengernyi nép. A kereszt tövében kezüket tördelő asszonyok. Egy katona létrát támaszt hátulról a keresztnek. Táblát viszen föl és odaszögezi az elítélt feje fölé. András olyan tisztán lát minden arcot, mintha három lépésnyire volna. A betűket is látja a táblán, s azt olvassa bennük:

A zsidók királya.

A kereszten szenvedő fölemeli ekkor az ő kíntól eltorzult arcát, és Andrásra néz.

Jézus az.

András összeborzadt. Megdörzsölte a szemét és körülnézett.

Egyedül ült a gyepen. Köröskörül az esti bogárzengéstől áthatott csöndesség. A nap helyett a hold áll az égen, és fehér fénnyel világítja meg a Jordán vizét, a füvet, a pálmákat.

A néptömegből egy kis csoport itt van még. Mások a lefelé kígyózó úton mennek, részint gyalog, részint tevéken hazafelé. Jézus most is ott ül a kősziklán, és az utolsó búcsúzkodókat áldja meg: két férfit, egy nőt, meg egy gyermeket.

András ekkor fölkelt. Ingadozó léptekkel ment Jézushoz, és leborult előtte, mondván:

- Engedd, hogy veled maradjak.

Jézus pedig felelé:

- Velem maradhatsz. Mert vak voltál te, és megnyíltak a te szemeid, fázott a te szíved és megmelegedett az igaznak látásában.

És e naptól fogva András is követte Jézust, s vele maradt mind ama napig, amelyen az írás beteljesedett.

Gárdonyi Géza

BÖLCSESSÉGEK

A bűn éget és perzsel, A szeretet sugároz.
A szeretet egyszerű, A bűn körmönfont.
A szeretet „egy-ügyű", A bűn agyafúrt.
A szeretet nyíltan beszél, A bűn körülír.
Míg a szeretet a mélység titkairól dadog
A bűn a felszín közhelyeiről fecserész.
Míg a bűn hazudik, hogy ne kelljen megmondania az igazat,
A szeretet kitérő választ ad, hogy ne kelljen hazudnia.
A bűn kényszerít, A szeretet késztet.
A bűn csábít, a szeretet vonz.
A bűn érzéki, A szeretet érzékelő.
A bűn forral, a szeretet hevít.
A bűn űz és hajt, A szeretet lelkesít.
A szeretet megkeresi a tisztátalant, hogy felemelje,
A bűn „felhajtja" magának a tisztátalant,
Hogy kihasználja és a sárba tapossa.
A szeretet az embert látja a cédában is, de a bűn csak riherongynak tartja.
A szeretet megjelöl, A bűn megpecsétel.
A szeretet társakra lel, De a bűn csak hordákba ver.
A szeretet kiteljesít, A bűn kiüresít.
A szeretet mentséget keres, A bűn kifogást talál.

(Simon András)

Uram!
Fogalmam sincs róla, merre tartok. Nem látom az utat magam előtt.
Nem tudhatom bizonyosan, hol fog végződni.
Magamat sem ismerem igazán:
De úgy gondolom, a Te akaratodat követem. Ez azonban nem jelenti azt, hogy valóban azt is teszem.
Szeretnék Neked tetszeni és hiszem, hogy ez a kívánság valóban tetszik Neked.
Remélem, hogy mindenben, amit csak teszek, ez a vágy vezet.
Bízom benne, hogy sohasem fogok ettől a vágytól függetlenül bármit is tenni.
És tudom: ha így cselekszem, Te a helyes úton fogsz vezetni.
Még akkor is, ha talán semmit sem tudok róla.
Azért mindig bízni akarok Benned,
még ha úgy is látszik, hogy eltévedtem és a halál árnyékában járok.
Nem akarok félni, mert Te mindig velem vagy.
Sohasem fogod hagyni, hogy egyedül szálljak szembe a rám leselkedő veszedelmekkel.

Thomas Merton

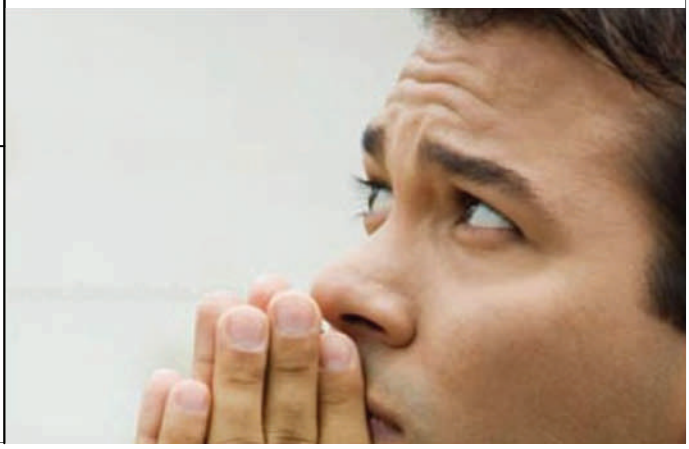

Videó-ajánló

https://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=tevaXep4Oog

Interjú Jim Caviezellel, a Passió című filmből Jézust alakító színésszel

TANÚSÁGTÉTEL

Néhány héttel ezelőtt a reggeli bibliaolvasás közben rátaláltam egy igeversre, ami akkor és ott sokat jelentett nekem. Ahogy a reggeli teendőim közben a szavakat és a jelentésüket ízlelgettem, megfogalmazódott bennem, hogy szívesen írnék erről egy cikket. Az élet azonban rohant tovább, így csupán egy Facebook bejegyzésre volt időm. Múlt héten azonban az élet új kihívás elé állított: hogyan tanítsuk meg egy harmadikos kislánynak a kerekítés művészetét.

Nem szeretném sokáig ragozni az esetet, elég annyi, hogy másfél óra küzdelem után mindketten a sírás határán álltunk. És akkor az elkeseredés, ingerültség, tehetetlenség zavaros érzései közt újra eszembe jutott az a bizonyos igevers. Hála ennek végül nem volt zokogás, ajtócsapkodás és hiszti, azonban kicsit közelebb kerültünk a matematika szépségéhez.
Bizonyára sokan hallottatok már a **Pygmalion effektus**nak nevezett önbeteljesítő jóslatról, amikor a mások által ránk sugárzott jó vagy rossz elvárások valóra válnak. A fogalom két pszichológus, Rosenthal és Jacobson nevéhez fűződik. A szakemberek egy kísérlet során IQ tesztet vettek fel a gyermekekkel, majd beszámoltak a tanároknak a teszt eredményéről, és arról, hogy melyek azok a gyermekek, akik különlegesen tehetségesek és okosak. A csavar abban rejlett, hogy a különlegesen magas értelmi képességűnek beállított gyermekek valójában teljesen átlagos intelligenciahányadossal bírtak. Az iskolai teljesítményük és a jegyeik azonban egyre jobbak lettek, illetve amikor újra megmérték a IQ- jukat, jobb eredményt értek el mint korábban, és osztálytársaikat is lekörözték.

Mivel úgy bántak velük, mintha okosabbak lettek volna, valóban azok lettek. Az önbeteljesítő jóslat a pozitív megerősítésen keresztül közvetítődik a másik felé, ami természetesen nem csak a verbális megnyilvánulásokat foglalja magába, hanem a kiemelt figyelmet, a szemkontaktust, a fizikai közelséget és a mosolyt is. A szavaink azáltal válnak hitelessé, hogy a gesztusainkkal és a mimikánkkal is ugyanazt fejezzük ki, és valóban hiszünk abban, amit kimondunk.
A szavainkkal építhetünk és rombolhatunk. Beszélhetünk a másikkal a szeretet és a bátorítás nyelvén, de a harag, a türelmetlenség és az ítélkezés nyelvén is. Mindannyian vágyunk arra, hogy értékeljenek bennünket. Az elismerés és a dicséret már gyermekkortól kezdve az egészséges önbizalom fontos építőköve. Számos ember életét felnőttként is a negatív szülői prófeciák illetve a pozitív megerősítés hiánya határozza meg.
Anyukám soha nem dicsért meg, soha nem mondta, hogy okos vagyok.
Még rosszabb esetben:
A szüleim mindig azt mondták, buta vagyok, soha nem fogok semmit elérni az életben.
Néhányan elfogadják ezeket a skatulyákat, ezért soha nem mernek olyan kihívást jelentő feladatot, munkát bevállalni, ami előrébb vinné az életüket, mert félnek a kudarctól. Mások rengeteg energiát fektetnek a szülői jóslatok elleni küzdelembe, és sikeresek lesznek, de legbelül ott a kétely, hogy mégsem elég jók, okosak, tehetségesek, így egész életükben görcsösen bizonyítanak, és úgy érzik, mindig tökéletesnek kell lenniük.

Hogyan dicsérjünk helyesen?
A pozitív megerősítés újabb teljesítményre sarkall bennünket. A dicséret azonban nem lehet a manipuláció eszköze, nem szabad azért alkalmazni, hogy hízelgéssel rávegyük a szeretteinket arra, amit szerintünk tenniük kellene. Az elismerés helyes motivációja, hogy kifejezzük a szeretetünket, bátorításunkat, bizalmunkat. Nagyon fontos, hogy gyermekünk érezze, hogy szeretjük és elfogadjuk, azért amilyen, és nem csak azért, amit tesz vagy nem tesz. Ez nem azt jelenti, hogy túlzó módon olyan dolgokért dicsérgetünk, amelyek mögött nincs valódi teljesítmény.
Míg az egyéves elhiszi, hogy ő a világ legügyesebb kisbabája, mert képes keresztülsétálni a szobán, a nagyobb gyermekek megérzik, ha a dicséret nem jogos és nem illeti meg őket, ezért gyanakvással fogadják, hátsó szándékot, manipulációt sejtve mögötte. Fontos, hogy a gyermek érezze, hogy okosnak tartjuk, de „az én gyermekem egy zseni, még tanulnia se kell, minden ráragad”- típusú dicséretekkel érdemes óvatosan bánni. Ilyenkor a gyermek azt hiheti, hogy a tanulás, a befektetett energia azt bizonyítja, hogy ő mégsem olyan jó, tehetséges, okos.
Érdemes megkeresni, hogy melyek azok a területeket, amelyek érdeklik a gyermekünket, mi az, amiben ő tényleg jó, és ezekre alapozva olyan feladatokat biztosítani a számára, amelyekben sikerélménye van.
Elengedhetetlen, hogy a nehézségek és csüggedés esetén is bátorítsuk a gyermekünket! Ha a matematika kettesért a gyermekünk sokat tanult, akkor semmiképpen se hordjuk le a sárga földig, hogy mekkora „szerencsétlen hülyegyerek”, inkább öntsünk belé lelket és mondjuk el neki, hogy mi hogyan látjuk őt! Fontos, hogy az őszinte igyekezetet, a szorgalmat és a kemény munkát mindig értékeljük. Ez azt jelenti, hogy a negatív érzelmeinket nem szabad kifejeznünk? Semmiképpen. Ha a gyermekünk olyat tesz, amivel megbántott minket vagy másokat, ha fájdalmat okozott valakinek, ha hanyag, nemtörődöm volt, akkor szembesíteni kell a tettei következményével. Fontos, hogy kifejezzük az indulatainkat, de bölcsebb, ha nem indulatból cselekszünk. Az általánosítással, a minősítéssel, a címkézéssel „te szerencsétlen kétbalkezes”, „érzéketlen fatuskó”, „lusta disznó” hatalmas károkat okozhatunk a gyermek lelkében. Célravezetőbb, ha mindig csak az adott szituációról beszélünk, arról hogy az eset milyen érzelmeket váltott ki belőlünk, és hogy a cselekedetnek milyen következményei, hatásai lesznek a gyermekünk vagy mások életére.
Élet és halál a nyelv hatalmától függ, és ahogy bánsz vele úgy eszed gyümölcsét. (Péld. 18:21)
A beszélgetés előtt gondoljuk végig az alábbi kérdést: „A közlésem előrébb fogja vinni a gyermekem életét és a kapcsolatunkat?” Ha a válaszunk nem, csiszoljuk még egy kicsit a mondandónkat! Ha képesek vagyunk helyesen megfogalmazni a negatív érzelmeinket is, akkor nem rombolni, hanem építeni fogjuk a másikat és a kapcsolatunkat általuk. Te hogyan tekintesz a gyermekeidre? Többségében pozitív visszajelzéseket adsz számukra?

Szőnyi Linda

MERENGÉSEK

1 Az életszeretet igaz, mint a gyermekszerelem.
2 A tudós a végtelen világról beszél, a hívő a világ végével fenyeget.
3 Az életút valójában a halál sikátora.
4 Boldognak lenni mindig csak jelen időben lehet.
5 Csak akkor csukd be a könyvet, ha már a szemed kinyílt.
6 Tisztátalan tükörben a tiszta arc sem tündököl.
7 A vén feledékennyé lesz, a fiatal felejt.
8 A meztelen igazság még a hőségben is didereg.
9 Mikor megajándékoznak, az örömünk testet ölt.
10 Nem a sok árt meg a jóból, hanem a kevés!
11 Vigyázz, hogy a gazok előtt jó hírbe ne keveredj.
12 Akinek nem tetszik a szép, a Szépséget sérti meg.
13 Félhetünk, ha fölöttünk a csillagok virrasztanak?
14 A biztosban kételkedem, a kétesben hiszek.
15 Ha nem tud rólad a világ, vigasztaljon az, hogy te sem ismered.

Mint egy fáradt csiga

Mint egy fáradt csiga Verejtékezve hordja börtönét,
Évetlen évek óta hordod Fojtó csigaházad, a gondot.

Nem is te őt: már téged ő cipel, Magadnál ötvenszer nagyobb.
Erőlködő csepp hangyaférget. Zihál a melled és csuklik a térded.

Belégubózol, mint egy sunyi sün, Tüskepáncélod szétmered.
Jaj, kívül-belül gyilkos köpeny ez: Kívül riaszt, belül vérig sebez.

De most az Isten egy napot,
Egy lélekzetvevős napot,
Embernek valót, engedett, - Siess, hajítsd le terhedet!

Hajítsd le, aztán vedd fel újra, Ne bánd, ha még a lábad reszket:
Vedd fel, de úgy vedd, mint Simon, A cirénei, a keresztet.

Sík Sándor

(Hozsannázó napok III, 459.)

Jézus halála

Nagyon is érthető, hogy Jézus, ha már egyszer magáévá akarta tenni az emberi természetet, a halált is vállalta, mivel ez velejárója az életnek, hiszen az emberi természet elhasználódásra tervezett szerkezet. De nem volt szükségszerűen neki kijáró sors az a halál, amelyet osztályrészként vállalt. Szinte azt mondhatnánk, hogy kereste a halált, amely teljesen idegen volt életétől, s amelyet semmiképpen sem érdemelt meg. Mintha csak cserélni akart volna más valakivel... Mi magunk is valamennyiünk közös sorsát idézzük föl, amikor úgy beszélünk a halálról, mint ami — támadás és éjszakai tolvaj módjára — kívülről közelít hozzánk. Bensőleg azonban tudatában maradunk, hogy sajátmagunknak is része van halálunk bekövetkeztéhez. Bizonyos értelemben a miénk ez a halál, hiszen megérdemeltük, miután a minden bűntől megrontott élet halált szül.

Csakhogy ami Jézust illeti, másképp áll a dolog. Jézus tiszta minden emberi bűntől; neki azért joga lett volna tehát valami békeséges halálhoz, elszenderüléshez, ami csak hasonlít a halálhoz; olyan véghez, amely jól betelt lap módjára csak folytatása lett volna életének, olyan belülről érlelt halálhoz, mint ahogyan az asszony világra hozza gyermekét, vagy a gyümölcsfa az érett gyümölcsöt.

Mint Rilke mondaná, „Zöld halála" volt. Olyan halál, mely teljes egészében kívülről jött. Ezért beszélünk szenvedéstörténetről („passióról"), mert egy ilyen halált csak elszenvedni lehet.

Erkölcsi síkon tekintve: Jézusnak nem olyan halál jutott osztályrészül, amilyen kijárt volna neki. Ő szeretetet, igazságosságot, szelídséget hirdetett, s neki kellet meghalnia gyűlölet, igazságtalanság és erőszak következtében. Őt, az ártatlant, — az egyedüli ártatlant a földön — bíró (micsoda irónia!) ítéli el; az, akinek éppen az volna a dolga, hogy igazságot szolgáltasson.

Az evangélium szavai jól kifejezésre juttatják a szenvedés jellegét. Az igék szenvedő alakban állnak: elárultatik egy barátjától, elfogatik, megkötöztetik, elítéltetik, elhagyatik, megöletik... és így jut halálra. Amikor valaki szellemisége birtokában és személy létére ki nem teljesedhetik, és nem lassú érlelődés során, a beteljesedés felé haladva fogadja el benső világa szerint a véget, ahogyan ez Jézusnál sem következhetett be, akkor azt kell mondanunk, hogy nem hozzá illő halállal halt meg. Másképpen fogalmazva: Jézus, az egyetlen ember, akinek joga lett volna olyan sajátos halálhoz, amely mentes lett volna minden gyötrő szorongástól. Ő azonban hozzá nem illő, nem emberi halált választott. Amíg az emberek — jelképük a lázadozó lator Jézus balján — visszautasítják a megérdemelt halált, Jézus elfogadja azt, amelyet nem érdemelt ki. És Jézus fölkereste az embert abban az alvilágban, ahol emberi halálától megfosztva élt: alászállt a poklokra.

De nemcsak ezt tette. A szenvedést elejétől végéig olyan ember éli át, aki ezzel újabb és újabb cselekményt indít el.

Elárultatik (azaz elszenvedi, hogy elárulják), de tudomása van az árulásról, sőt nyíltan kimondja, hogy tud róla; nem csupán ostoba balek Júdás kezében.

Elfogattatik, (azaz elszenvedi, hogy elfogják), pedig már sok alkalommal bizonyította, hogy el tud menekülni ellenségei kezéből. Elfogják ugyan, de Jézus rámutat, hogy csak visszaélnek hatalmukkal. Kikérdezik, azaz vallatóra fogják, de ő vagy válaszol, vagy nem; fönntartja magának a döntést. Arcul ütik, ö pedig tiltakozik a jogsértő igazságtalanság ellen.

Más szóval, ez a halál bensőleg nézve nem illik hozzá. Jézus ezt a halált választva magának nagyon is messze jutott attól, ami járt volna neki. Belsőleg tekintve Jézus olyan szabadságról tesz tanúságot, amelyet nem képes megzavarni a szenvedés. Olyan helyzetben, amikor akaratunk és minden kívánságunk ellenére szembetaláljuk magunkat a nagy eseménnyel, Jézus állásfoglalása már készen áll. A Szenvedés nem a végső szó nála.

Jézus vállalja, és így visszaadja az embereknek azt a képességet, hogy úgy éljék át halálukat, mint szabad cselekedetet, nem mint szenvedést, mint kikerülhetetlen sorsot. „Életemet senki nem veszi el tőlem, én magam adom oda". Szabad odaadás, remegő félelem helyett! Tanú erre a jobb lator, aki saját javára fordítja önnön halálát.

Most pedig kérdést teszek föl önmagamnak. Ha így olvasom el újra Jézus szenvedés történetét és halálát, nem szabad azt sem elfelejtenem, hogy ott a föltámadás is. A kockázatokkal teli nagy esemény után mi következünk. Nemde csábító gondolat, hogy szembenézve a halál tényével bevetjük a halálból való föltámadásba vetett reménységünket? Miért állnánk idegenül azzal a gondolattal szemben, hogy Krisztus után a halál már nem olyan, mint volt annak előtte?

A holtak föltámadásába vetett hit a maga módján lelki világunkat alakítja. Barátaim halála láttán hajlandó vagyok így gondolkodni: „Nem is haltak meg igazán", s a magam haláláról, amely már ma megtörténhet emberi mivoltom minden szorongásával és bizonytalanságával együtt, hajlandó vagyok szintén azt gondolni: „Nem hiába halok meg". Nem azt akarom ezzel mondani, hogy egy keresztény csak azért hisz, hogy biztos reménység töltse el, de azáltal, hogy hisz, mégis ilyenfajta bizonyosságot szerez.

Szívest-örömest elfogadom, hogy a hívő nem úgy néz szembe a halállal, mint a nem -hívő; nehezemre esnék azonban — az emberi együttérzés mondatja ezt velem — elfogadnom azt, hogy a hit képes megfosztani a halált annak valóságos jellegétől. Magának a hitnek nevében sem állíthatom ezt, mert nem hiszem, hogy Jézus szenvedéséből pusztán csak a föltámadás győzedelmi képét kellene eszünkbe vésnünk. A mi dolgunk az, hogy Jézus útját újra járjuk anélkül, hogy eltitkolnánk magunk előtt létünk tragikumát.

— De azt mondhatja valaki: Nem is lehet megfosztani valóságától a halált. Épp eléggé uralma alatt tart minket.

— Én a magam részéről, nem hiszek ebben. Minden bizonnyal uralma alatt tart mint sors, amelyet vállalnunk kell, de mégsem úgy, mint valami feladat, amelynek eleget kell tennünk. Civilizációink egyébként minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a halált elkendőzzék és külsőségekkel elfogadhatóvá tegyék. A gyász, amelyben élünk, gyakran elhibázott gyász. Ezzel azt akarom mondani, hogy az élő ember tovatűnésének ténye és ennek belső elfogadása közé bensőnk legmélyén odaszüremkedik az, amit a lélektan ismerői „a gyász földolgozása " néven tartanak számon. Ez a tevékenység nagyon terhessé is válhat. A nagy igyekezetbe, ahogyan kitérni próbálunk a halál valósága elöl, bizonyos mértékben még a vallás is belejátszhat.

Mit jelent tehát a föltámadásba vetett hit annak, aki arra „használja föl" hitét, hogy soha ne találja szembe magát igazán a halállal? Amikor Jézus szembenézett a halállal, akkor nem valami bizonytalan halhatatlanságba vetett hitre támaszkodott, hogy ezáltal csökkentse a halálnak testünkre és emberi öntudatunkra gyakorolt gyötrelmes voltát. A föltámadás nála valóságos győzelem volt a valóságos halál fölött. Ha mi csak azért vetnénk bele bizalmunkat, hogy sikerüljön szabadulnunk azoktól az élményektől, amelyeket Ő átélt, akkor ez megfosztaná valóságától nemcsak halálunkat, de feltámadásunkat is.

Ez ellen pedig kétségtelenül nincs jobb orvosság, mint újra kézbe venni az evangéliumot.

Jean Le Du

Aromo úgy meséli, hogy Dömdödöm egyszer nagyon megszeretett valakit. Igen megörült, te is tudod, mennyire megörül az ember annak, ha megszeret valakit.

El is indult Dömdödöm, hogy majd odaáll az elé a valaki elé, és azt mondja: szeretlek. Igen ám, de útközben látott két asszonyt. Éppen azt mondta az egyik a másiknak:
- Én igazán szeretem magukat, de ha még egyszer átjön a tyúkjuk a kertembe!...
Mi az hogy "de ha még egyszer" - gondolkozott Dömdödöm -, akkor már nem fogja szeretni? Aztán jobban odanézett, s akkor ismerte meg a két asszonyt. Világéletükben gyűlölték egymást. "Ejha!" - mondta Dömdödöm, és odaért a templomtérre. Ott éppen egy zsinóros zekés poroszló püfölt egy rongyos gyereket.
- Én szeretem az embereket - ordította a poroszló, és zitty! a somfa pálcával -, de azt nem tűrhetem...! - óbégatta a poroszló, és zutty! a somfa pálcával.
"Már megint ez a szó, már megint ez a szeretni szó!" - mormogott Dömdödöm, és elgáncsolta a poroszlót, s amíg őkelme feltápászkodott, ő is meg a rongyos gyerek is kereket oldott. S úgy futás közben fülébe jut egy beszélgetésfoszlány. Egy fiú éppen azt mondja a másiknak:
- Én a világon a legjobban a pirított tökmagot szeretem.
Erre már igazán elkeseredett Dömdödöm, de ez nem volt elég, mert akkor meghallotta, ahogy a ligetben egy lány azt mondja egy fiúnak:
-Én igazán szeretlek.
"Mi az hogy igazán?! - háborgott magában Dömdödöm. - Akkor talán olyan is van, hogy nem igazán? Ha nem igazán, akkor az már nem is szeretet. S ha szereti, akkor miért kell hozzá az az igazán? Vagy szeret valakit az ember, vagy sem."
S akkor elgondolkozott ezen a szeretni szón. Mit is jelent igazából? Mit jelentett annak az asszonynak a szájából? Mit a poroszlóéból? Mit a tökmagevő fiúéból, és mit a ligetbeli lányéból? Mit?

Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő

A húsvéti szertartások rendje:

	Plébániatemplom	Tarany
Nagycsütörtök	Délután 2 órakor ministránspróba, este 6 órakor az utolsó vacsora emlékezete	4 órakor az utolsó vacsora emlékezete
Nagypéntek	Délelőtt 10 órakor ministránspróba, este 6 órakor igeliturgia (kereszt előtti hódolat, passió) áldoztatással	Délután 4 órakor igeliturgia áldoztatással
Nagyszombat	Délelőtt 10 órakor ministránspróba, reggel 8 órától este 8 óráig szentsír előtti hódolat	Reggel 8 órától este 8 óráig szentsír előtti hódolat, este 8 órakor húsvéti vigília ünneplése
Húsvétvasárnap	Hajnali 5 órakor húsvéti vigília, körmenet, ételszentelés, utána vasárnapi miserend (10.00 , 18.00)	½ 9 órakor ünnepi szentmise
Húsvéthétfő	Vasárnapi miserend	Vasárnapi miserend

VENDÉGSÉGBEN ANTHONY DE MELLONÁL

- Az a baj a világgal - mondta sóhajtva a Mester -, hogy az emberek nem akarnak felnőni.
- Mikor mondhatjuk valakiről, hogy már felnőtt? - kérdezte az egyik tanítvány.
- Amikor már nem szükséges, hogy hazudjunk neki bármiről is.

"Valaki egyszer észrevett egy pillangót, amint éppen a bábjából próbált kimászni. Az illető a folyamatot túl lassúnak találta, ezért gyengéden lehelni kezdte a lepkét. A meleg fuvallat fel is gyorsította a folyamatot. De ami kibújt a bábból, az nem lepke lett, hanem egy szétroncsolt szárnyú lény."
- A növekedési folyamatot (...) nem lehet felgyorsítani. Csak azt érjük el, hogy tönkretesszük.

- Miért boldog itt mindenki rajtam kívül?
- Mert megtanulták, hogy mindenütt felfedezzék a jóságot és a szépséget.
- De miért nem látok én mindenütt jóságot és szépséget?
- Mert amit nem látsz magadban, azt rajtad kívül sem láthatod.

- Te roppant büszke vagy az intelligenciádra - szólt a Mester az egyik tanítványhoz.
- Olyan vagy, mint az az elítélt, aki büszke a börtöncellájának nagyságára.

Nos vannak csodák és csodák. Nálatok azt tekintik csodának, ha Isten teljesíti valakinek az akaratát. Nálunk az a csoda, ha valaki teljesíti Isten akaratát.

Mácz István:

A lábakat mosó szeretet

Camus vallja egyik könyvében: hogy elviselhessem a világot, szükségem van a holdra, a boldogságra, vagy a halhatatlanságra; valamire, ami őrültség, de nem erről a világról szól.

Az Utolsó Vacsora termében ilyet találunk. Jézus mossa apostolai lábát. Testévé változtatja a kenyeret. S innen megy az Úr az olajfák közé és sír.

A világ elviseléséhez szükségünk van erre a lábakat mosó Szeretetre. A hozzánk hajló Szeretetre. A Szeretetre, amely kenyérré lett értünk. Nem a világból való az ilyen Szeretet. Kell nekünk. Megtaláljuk nagycsütörtökön Krisztus szívében.

És mikor nincs nagycsütörtök? Akkor nekünk, keresztényeknek kell nem evilági szeretetben élnünk. Ő akarja:

"Példát adtam nektek, hogy amit én tettem veletek, ti is úgy szeressétek egymást."

Csak akkor elviselhető a világ, ha szolgáljuk egymást, lehajolunk egymás gyengeségeihez, poros lábaihoz, nyűgös gondjaihoz, idegességeihez, bűneihez, rútságaihoz.

Kenyérré nem válhatunk, de adnunk kell erőnket, gondolatainkat, segítségünket, pénzünket, ajándékainkat, amelyekben mi vagyunk. - Életévé lenni másoknak, legalább egynek, kettőnek, néhánynak.

Értem már Jézus, nagycsütörtöki parancsodat. Értem, és Te kellesz nekünk, nem a hold, a csillagok, nem a boldogság, nem a halhatatlanság, nem valami emberi őrültség, hanem lábunkat is kész megmosni szereteted.

Te kellesz, aki nem e világból való, de a világban szerető, hozzánk hajló Szeretet vagy. Kenyerünkké leszel és sírsz értünk.

Uram, hogy elviselhető legyen ez a világ, nekünk is így kell szeretnünk egymást...

Mikor lesz bennünk lábakat megmosó szeretet?

Nagycsütörtöki apokrif

Éjszaka van már.
A város alszik, csak mi ülünk itt az asztal körül.
Olykor egy-egy kutya ugat panaszosan a holdra,
amúgy súlyos csönd ül a tájon.
„Alvó szegek a jéghideg homokban."
Ez lenne hát elárultatásom éjszakája?
Árulás, álruhás...
Igen, itt van ő is, kezében a pénzes zacskó.
„Harminc évgyűrű a júdásfán."
Az árulás éjszakája ez?
Inkább legyen az áldásé.
Kezembe veszem a kenyeret. Még meleg.
Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál.
Ugye, nem hagysz cserben?
Vegyétek, egyétek.
János, drága János: emeld fel végre a fejed,
ne szomorkodj annyira.
Nekem is fáj.
„Emeld fel, fejedet, büszke nép,
hordoztad a világ szégyenét."

A Bibliában mindig kétféle embert látunk. Annyiféle ember van, hogy el sem tudnánk sorolni és mégis kétféle van.

Két ember megy fel imádkozni a templomba (Lk 18,10-14): az egyik farizeus, a másik vámszedő. (Lk 18,1-17)
Két juh van, az elveszett és az otthon maradt. (Lk 15,1-7)
Két fiú van: a tékozló és amelyik otthon maradt. (Lk 15, 11-32)
Két lator, a jobb és a balkéz felőli. Ez nem annyit jelent, hogy csak kettő van, hanem kétféle.
(Lk, 23,33) - Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya helyének mondatik, ott megfeszíték őt és a gonosztevőket, egyiket jobb kéz felől, a másikat balkéz felől...

A természeti világban találkozunk az érzékelés különböző megnyilvánulásaival Ezek közé tartozik a
látás,
hallás
szaglás
ízlelés
tapintás
Ennek megfelelően vannak lelki érzékelések is, mert a hit egy lelki érzékelés.

Látás
"Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent."
Máté 5,8
MIT LÁTUNK? MIVEL LÁTUNK? HOGYAN LÁTUNK?
Hallás
"Minden reggel fölébreszt engem, hogy hallgassam tanítványként. Izajás 50,4b
"Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!"
Jelenések 3,13
Szaglás
"Mert Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között: ezeknek a halál illata halálra, azoknak az élet illata életre. De ki alkalmas erre? 2Kor 2,15-16
"Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégíttetnek."
Máté 5,6
Az ApCsel 17,27 arra buzdít, hogy keressük az Istent, hátha kitapinthatjuk és megtaláljuk Őt, hiszen nincs is messzire egyikünktől sem.

Nyolc alapelv

A Hegyi Beszéd Boldog mondásai alapján írta: Rick Warren lelkipásztor

1. Rádöbbenés: nem én vagyok az Isten. Beismerem, hogy teljesen tehetetlen vagyok, és képtelen vagyok uralkodni a bennem lévő, rosszra vivő hajlamon. Életem irányíthatatlanná vált, kicsúszott a talaj a lábam alól.
,,Boldogok a lelki szegények"
(Boldogok, akik tudják, hogy lelkileg szegények)
Máté 5,3

2. Őszinte hit: Isten létezik, és igenis sokat jelentek neki, és van hatalma arra, hogy segítsen a helyreállásban.
,,Boldogok akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak." Máté 5,4

3.Tudatos elhatározás: úgy döntök, hogy teljes életemet és akaratomat Krisztus oltalmára bízom és irányítása alá rendelem.
,,Boldogok a szelídek" Máté 5,5

4.Nyíltság: őszintén megvizsgálom és önmagamnak is bevallom életem minden bűnét és vétkét. Istennek is megvallom és más embernek is, akikben megbízok.
,,Boldogok a tiszta szívek" Máté 5,8

5.Odaszánás: önként alávetem magam minden olyan változásnak, melyet Isten akar elvégezni az életemben. Alázatosan kérem őt, hogy távolítson el belőlem minden jellembeli torzulást.
,,Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra"
(boldogok, akiknek legmélyebb vágyuk, hogy tegyék azt, amit Isten kíván tőlük)
Máté 5,6

6.Átértékelés: átértékelem minden kapcsolatomat. Megbocsátok azoknak, akik megbántottak és kárpótlást ajánlok azoknak, akiket én bántottam meg és akiknek kárt okoztam (ez alól kivétel az az eset, ha ezzel további bántást okoznék a károsultnak vagy másoknak).
,,Boldogok az irgalmasok" Máté 5,7
,,Boldogok, akik békét teremtenek" Máté 5,9

7.Napi csendesség: időt szánok rá naponta, hogy Istennel legyek, önvizsgálatot tartsak, Bibliát olvassak és imádkozzak. Szeretném jobban megismerni Istent és életemre vonatkozó akaratát. Erőt akarok nyerni ahhoz, hogy kövessem az akaratát.

8.Megadás: teljes mértékben alárendelem önmagam Istennek. Akarom, hogy használjon, hogy a Jó Hírt úgy szavakban, mint példámmal másokhoz elvigyem.
,,Boldogok, akiket az igazságért üldöznek" (mert azt teszik, amit Isten vár tőlük)
Máté 5,10

Vértanú sorsú papok napja

Imanapra ment közösségünk március 8.-án Budapestre Lóránt atya vezetésével.

A Villányi úti Cisztercita Szent Imre Gimnázium nagytermében gyűltünk össze az ország különböző területeiről, hogy együtt emlékezzünk meg a kommunista diktatúra áldozatairól, a Krisztus példáját követő szerzetes papokról.

Az imanapot Dékány Sixtus ciszterci főapát nyitotta meg. Majd a zsolozsma és a katekézis után filmvetítés következett.

Megtekintettük a vértanú halált halt atyák brutális gyilkosságainak könnyfakasztó történeteit.

Ebédszünet után a kortársak és a tisztelők tanúságtétele következett, mint például Mádl Dalma, Seregély István, Brenner József.

A borzalmas kegyetlenségek hallatára felidéződött bennünk az 1945-57-es korszak, hiszen saját bőrünkön is tapasztaltuk az igazságtalan üldöztetést.

Nekünk nagyatádi híveknek Paskai László bíboros hangfelvételről történő tanúságtétele különösképpen megrázó volt, hiszen P. Hajnal Zénóra emlékezett, aki Ferences szerzetes papok házfőnöke volt 1939-től 1945-ig a vértanúi haláláig.

Szeretettel emlékezett meg Bíboros Úr a házfőnökről, aki befogadta őt, mint kispapot és testvéreit is a nagyatádi kriptába, ahová állóharc idején menekültek.

Az imanapot szentmise zárta a Szent Imre templomban, amelyet Erdő Péter bíboros vezetésével mutattak be a jelenlévő papok, köztük Lóránt atya is, a vértanú sorsú papok mielőbbi boldoggá avatásáért. Mi is velük együtt imádkoztunk az Egyház iránti hűség és engedelmesség példaképeiért.

Kérjük a Mindenható Istent, hogy hallgassa meg kérő imádságainkat, hogy mielőbb a boldogok között tisztelhessük a kommunista diktatúra nyolc szerzetes áldozatát.

Vidáné Ildi

Gyermekoldal

ATOMOK JÁTÉKA -VAKON

Idő: 5 perc

Eszköz: -

Létszám: 20-30 fő

Megjegyzés: jó csoportok véletlenszerű kialakítására is

Az atomok össze-vissza röpködnek a levegőben - a játékosok csak járkálnak, mégpedig igen óvatosan és lassan, mert csukott szemmel kell mozogniuk. A játékvezető kiált egy számot - ilyen atomszámú molekulákká kell a játékosoknak összeállniuk. Amikor már mindenki mozdulatlan, az atomok ismét szerteszállnak, amíg el nem hangzik a következő szám.

Játszani jó!

PÁROS VERSMONDÁS

Idő: 5 perc

Eszköz: -

Létszám: 10-15 fő, ebből 2 fő aktív

Mulatságos játék, a szöveg és a gesztus szétválasztására épül. A párok egyik tagja verset mond, míg társa mögötte állva, a versmondó hóna alatt előre nyújtott kezeivel gesztikulál. A szétválasztott szöveget és gesztust szinkronba kell hozni, egymásra koncentrálást igényel a játék a párok tagjaitól. (Versek helyett természetesen bármilyen más szöveget is el lehet játszani az adott módon, de az külön haszon, ha verset mondanak a csoport tagjai.)

Ministránsok közös kirándulása

Február 22-én az egyházközség ministránsai közös kiránduláson vettek részt.

Az út első része a „Fehér Villám hátán” Bányáig vezetett. Innét gyalogszerrel indultunk tovább a szomszédos patcai Katica Tanyára. A túra a felázott, sáros talajon kissé nehézkesnek, de annál élvezetesebbnek bizonyult. Közel két és fél órás „sárdagasztás” után kissé megfáradva értük el kirándulásunk célpontját.

A helyszínen érdekes programok vártak reánk. Pihenésképpen a csúszdaparkban és a játszóházban szórakoztattuk egymást -Lóránt atya közreműködésével -, majd csapatokra bontva Ki-Mit-Tud kvízjátékban agyunkat is megtornáztattuk. Zárásképpen a lovagvár ostroma következett, melyen természetesen a keresztény magyarok győzedelmeskedtek a pogány törökökkel szemben.

Kissé elpilledve, de élményekben gazdagon az esti órákban érkeztünk haza. Reméljük, hogy a közeljövőben is hasonló, izgalmas kalandoknak lehetünk még részesei.

Horváth Tamás
6.b

***

Kis csapatunk február 22-én, szombaton 8 órakor indult útnak a „ Fehér Villámmal”.

A Zselicbe érkezve gyalogszerrel folytattuk utunkat. A séta kellemesen fárasztó és nagyon érdekes volt. Miután megérkeztünk a Katica tanyára, mindenki megebédelt, majd bementünk játszani a csúszda-parkba. Ott felnőtt és gyerek egyaránt jól érezte magát. Az önfeledt játék után csapatokra osztottak minket egy vetélkedőhöz. Legvégül kipróbálhattuk a tanya többi szórakoztató játéklehetőségét is. Lehetett gokartozni, állatokat simogatni, várjátékot játszani stb.

Mindenki nagyon jól érezte magát. Délután 4 órakor élményekkel telve, fáradtan indultunk haza Nagyatádra. Ilyen túrán szívesen részt vennék máskor is.

Szép Marcell
8.o.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Ha megfelelő válaszokat írsz a számozott oszlopokba, akkor a nyíllal jelzett sorban megkapod a megoldást.
Csak a háttértől eltérő színű kockákba kell betűket írni!

Isten angyalának szavai a Jézus sírjánál lévő asszonyokhoz

1. A vízözönt átélő pátriárka; – **2.** Kezdetben ez volt az ember otthona; – **3.** Régi mérő eszköz; – **4.** A papi szolgálatra kiválasztott törzs ősatyja; – **5.** Izráel főpapja és Sámuel nevelője volt; – **6.** Rajta keresztül lépünk be, ezért Jézust is jelképezi; – **7.** Az emberi család első mártírja; – **8.** Tüzet szüntet; – **9.** A szántás után teszi a földműves; – **10.** Ezzel szántják a földet.

Freund Tamás a teremtő akaratról, Benny Goodmanről és a dobozokra írt képletekről

Habarcs

Tizenkétmilliárd forinttal támogatja a költségvetés a most kezdődő nemzeti agykutatási programot, amelyben a világ élvonalába tartozó magyar tudósok agyunk működését és betegségeinek gyógymódjait vizsgálják. A program elnöke, Freund Tamás vallja, zeneszeretet és hit nélkül nem tudott volna sikereket elérni a tudományban sem.

Ön az egyik legismertebb aktív tudós hazánkban. Kereste ezt a szerepet?

- Az utóbbi években, különösen a Bolyai-, a Széchenyi-, illetve az Agy díj nekem ítélése óta gyakran keresnek meg a sajtótól, és mára már én is érzek magamban valamiféle küldetést, hogy közelebb vigyem a tudományt az emberekhez. Régebben próbáltam a háttérben maradni. De mindig a megismerés öröme hajtott és nem a népszerűség.

- A legtöbb kutató a megismerés örömét említi legfőbb motivációjaként. De azért mindenkiben él bizonyos fokú dicsőségvágy.

- Persze, de ez nem okvetlenül abban nyilvánul meg, hogy ünnepelik az embert. Inkább arra van szüksége, hogy újra és újra elérje a maga elé tűzött célokat.

- Mikor tudatosult először, hogy az átlagosnál sikeresebb tudós válhat önből?

- Talán amikor először jutottam ki az Oxfordi Egyetemre, huszonhárom éves koromban. Akkor viszonylag jelentős felfedezést sikerült tennem a Parkinson-kórral kapcsolatban, méghozzá a saját magam által kifejlesztett technikával. Az Oxfordban körülöttem dolgozó világhírű tudósok ugyanezt kutatták évtizedek óta, mégis megelőztem őket, pedig akkor még diplomám sem volt. A kutatócsoport vezetője az én munkámat tartotta érdemesnek arra, hogy bemutassa a látogatóba érkezett Francis Cricknek, a DNS-molekula szerkezete felfedezőjének. Nekem, a szegény magyar egyetemistának hihetetlenül motiváló volt, hogy a világ valaha élt egyik legnagyobb biológusának mutathattam meg az eredményeimet, és ő izgalmasnak tartotta őket.

- Az utóbbi időben tudatosult az emberekben, hogy az agykutatásban a világ élvonalába tartoznak a magyar tudósok. Azért is választotta ezt a pályát, mert már a hetvenes években hasonló volt a helyzet?

- Erről semmit sem tudtam gimnazista koromban, és nem is érdekelt igazából. Egyszerűen lenyűgözött a Hámori József és felesége által írt, az idegtudománnyal kiemelten foglalkozó gimnáziumi biológiakönyv, amelyet Szentágothai János gyönyörű ábrái gazdagítottak. Annyira misztikus és hívogató világ volt, hogy fél év alatt eldöntöttem: ezzel akarok foglalkozni. Később tudtam meg, milyen jelentős hagyománya van hazánkban az agykutatásnak. A kolozsvári egyetemen dolgozó Apáthy István már a XIX. század végén a legnagyobb idegtudósokkal össze mérhető kutatómunkát végzett, majd ezt folytatta a Trianon után Szegedre költöztetett egyetemen. Az ő munkáját tanítványai, majd az ő tanítványaik, legfőképp Lenhossék Mihály és Szentágothai János folytatták. Szentágothai talán korunk utolsó polihisztora volt, akinek hatására kiterebélyesedett a magyar agykutató iskola. Ő egészen filozófiai magasságokig, az agy-elme kapcsolat, az én tudat firtatásáig emelte az agykutatás látókörét. Én is az ö tanítványának vallom magam.

Alkalmas lehet a tudomány az emberi lélek, az én tudat feltárására?

Ettől messze vagyunk, még azt sem látjuk, mi a különbség a tudatos és a tudat alatti agyműködés között. Úgy gondolom, hogy a világnak akadnak olyan részei, amelyeket nem ismerhet meg a tudomány. Én, és ezt mindig nyíltan vállaltam, hívő ember vagyok. A hit és a természettudomány egyáltalán nem ellenségei egymásnak, sőt tökéletesen kiegészítik egymást. A vallás olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a tudomány fel sem tehet magának. Értelmetlen például tudományos eszközökkel megvizsgálni, hogy mi az élet értelme. Ugyanígy megfoghatatlan a nem anyagi természetű én tudatunk, ha tetszik, lelkünk eredete, sorsa. A megismerhetőség határai nyilván tágulnak, de vallom, hogy mindig is lesznek falak, amelyeket nem tudunk átlépni. Ilyen az a kérdés is, hogy miért létezünk a földön. Szerintem az Ősrobbanás előtt volt egy teremtő akarat, amelynek valamiért az volt a szándéka, hogy létrejöjjön az anyagi világ és benne az ember.

Neveltetéséből, családi hátteréből fakad a hite, vagy önálló felismerés következménye?

A családi neveltetés szerepe elsődleges az ember erkölcsi fejődésében. Szigorú katolikus családban nőttem föl, egy-két éves koromtól vasárnaponként vittek szüleim a templomba. De ha a gyermeki hit gimnazista korban nem alakul át egyfajta felnőtt hitté, meggyőződéssé, akkor baj van. Engem a tudományos megismerés nemhogy eltávolított, hanem inkább közelített a hit felé. Mindig nyíltan beszéltem a meggyőződésemről, és sosem érdekelt, hogy van néhány ember tudóstársaim között, akik ezért esetleg hülyének néznek. Ma minden épeszű biológus, magamat is közéjük sorolom, meggyőződéssel hiszi, hogy az élővilág ma tapasztalható sokszínűsége a darwini evolúció, a természetes szelekció révén jött létre. Csak én ezt a teremtés eszközének tartom.

Gyakran nevezik önt modern reneszánsz embernek, ha nem agykutató volna, valószínűleg a dzsesszzenekarával turnézna valahol a világban. A zene és a tudomány összefüggése szinte közhelyszámba megy. Valós ez a kapcsolat, vagy egyszerűen vannak emberek, akik több dologban is tehetségesek?

A zene alapvető szerepet tölt be az életemben. Hétéves koromtól klarinétoztam, és néha még ma is elővesszem a hangszert. Emellett kórusokban énekeltem. Basszus a hangfekvésem, bár mióta, úgy tíz éve, leszoktam a dohányzásról, csúszik fölfelé a hangom. De már nem fogom újratanulni az összes műben a tenor szólamokat. Jelenleg az Ars Nova Sacra énekegyüttesben énekelek. Ez igen kiváló társaság, némely tagnak külön-külön is megvan a maga kórusa, amelyet vezet, tehát profikról van szó. Tavaly megnyertük a varsói nemzetközi kórusfesztivált. A zene és a tudományos gondolkodás kapcsolata korántsem mítosz. Részben saját kutatócsoportom bizonyította, hogy az agy ősi idegpályái, amelyek az érzelmekkel és a motivációkkal kapcsolatosak, afféle pacemakerként diktálják a ritmust a tudatos gondolkodásért felelős agykéregben lévő idegsejteknek. Az új információk rögzüléséhez arra van szükség, hogy ezek az idegsejtek pontosan összehangolt módon működjenek, együtt rezonáljanak. Az összhangot pedig az érzelmi állapotot is irányító pályák hozzák létre. Minél motiváltabb, minél érzelem gazdagabb tehát valaki - ami például abban nyilvánul meg, hogy szereti a zenét, egyéb művészeti ágakat -, annál könnyebben tesz szert új ismeretekre.

Vagyis érzelmek nélkül nincs megismerés?

Az érzelmeink, motivációink alkotta belső világunk, mondhatni, ráüti a maga pecsétjét az elraktározni kívánt információ-csomagokra. Úgy is elképzelhetjük ezt a folyamatot, mintha belső világunk habarcsával vonnánk be az információtéglákat.

Minél vastagabb ez a habarcs, annál könnyebben egymáshoz ragadnak a téglák, annál nagyobb, stabilabb építményt lehet emelni belőlük. Nagyon fontos ezért, hogy hagyjunk időt belső világunknak, hogy elvégezze a feladatát, ugyanakkor gazdagítsuk és alakítsuk egyedivé ezt a belső világot. Ezt szolgálja a zene, a költészet, a képzőművészet és minden más, az érzelmekre ható impresszió, például az emberek közötti érintkezés is. A modern kori kommunikáció igen hatékonnyá tette az információ átadását, de ha ez nélkülöz mindenféle személyes kontaktust az emberek között, nem tapasztalhatják meg egymás hanghordozását, mimikáját, illatát, az menthetetlenül lelki elsivárosodáshoz vezet.

- Önnél a belső világ összehangolt rezonanciája működik klarinétozás közben is?

- A klarinét szeretetét egyértelműen a dzsessznek köszönhetem. Tizenkét éves koromban legszívesebben abbahagytam volna a zenélést, inkább mentem volna a térre a többi gyerekkel focizni, de a szüleim csak a napi gyakorlás után engedték meg. Tehát nem volt sok kedvem hozzá, de éppen akkor ment a televízióban egy életrajzi film Benny Goodmanről, és az nekem nagyon tetszett. Benny Goodman-átiratokat szereztem be, és hetedikes koromban fölléptünk egy úttörőknek rendezett kulturális seregszemlén az egyik kiválóan zongorázó osztálytársammal. A zsűri meg elájult, hogy iskolás gyerekek Benny Goodmant játszanak, és még improvizálnak is. A valóságban nem improvizáltam, mert a kottaíró lekottázta az improvizációt is. Később aztán megtanultam rögtönözni is. A gimnáziumban saját zenekart alapítottam, és akkor már szaxofonon játszottam. Felléptem a Dunántúl első számú dzsesszegyüttesével, a Nyitrai-dzsesszkvartettel. Ja, majdnem elfelejtettem, emellett két kórusban énekeltem párhuzamosan, és játszottam a veszprémi szimfonikus zenekarban kisegítőként. A dzsessz művelése folyamatos alkotást igényel. Kiáll az ember a színpadra, ránéz a kottára, és azt látja, hogy két sor a téma. Utána már csak rajta áll, hogy mit hoz ki ebből, mit játszik a közönségnek. Egy idő után belejön az improvizációba, önbizalmat, magabiztosságot nyer az alkotás terén, és ez kihat egész életére, még a tudományos kutatói alkotásra is.

- Hogy jutott ideje tanulni ennyi elfoglaltság mellett?

- Valahogy megmaradt az agyamban, amit tanítottak. Jeles volt az átlagom végig, egyedül oroszból volt kettesem. A kémia volt kezdetben a kedvenc tantárgyam Az általános iskolában már kívülről fújtam a gimnáziumi anyagot. Bejártam édesanyám munka helyére, a Magyar Ásványolaj- és Földgáz kísérleti Intézetbe, árukiadó voltam a vegyszerraktárban, és eközben megtanultam az összes képletet, amelyet a dobozokra írtak. Amikor beleszerettem a biológiába, az is könnyen jött, keveset kellett tanulnom. De ugyanilyen fontosnak érzem az iskolában a művészetek oktatását. Nemcsak meg kell ismertetnünk a gyerekeket a zenével és a képzőművészettel, hanem rá kell bírnunk őket, hogy maguk is részt vegyenek az alkotásban. Zenéljenek, szobrászkodjanak, lessenek, verseket írjanak vagy mondjanak. Az alkotás öröme egy csapásra pozitív gondolkodású, nyitott, kreatív emberekké teszi őket. A tudós életében is alapvető, hogy elhiggye magáról, ő is tud újat létrehozni.

- A tudomány és a zene mellett az utóbbi években egyre behatóbban foglalkozik a borokkal. Bor szerető emberből mára borszakértővé vált. Mi érdekli a borban?

- A borász szakmája a reneszánsz kori tudós és művész egységét követeli meg mind a mai napig. A szőlőt a tudós precizitásával kell művelni, ismerni kell az agrár-biokémiát, a biológiát, a szőlészet évszázadok során felhalmozott tudományát. De ha a borász nem rendelkezik a művészekre is jellemző kreativitással, gazdag belső világgal, amely egyedivé teszi az alkotásukat, akkor a termék csak rutinszerűen előállított tömegcikk lehet. A borban is visszaköszön a biológia sokfélesége, varázsa. Az agytudományban is leginkább az idegsejtek hihetetlen formagazdagsága gyönyörködtet, ugyanígy a borok között is hatalmas a diverzitás. Természetesen az sem mellékes, hogy a jó bor rendkívül élvezetes és komplex íz harmóniájú ital. Ha az ember nem viszi túlzásba, akkor még egészséges is.

- Vezetésével hívták életre a nemzeti agykutatási programot, amelyből tizenkétmillió forint jut neurológiai kutatásokra az elkövetkező években. Mire elég ez?

- A programban számos egyetem, akadémiai kutatóintézet és egy gyógyszergyár vesz részt, az agy működését, legkülönfélébb betegségeit fogjuk kutatni. Az agykutatás olyan tudományterület, amelyben van kitörési lehetőség. Nemcsak nagy hagyományai vannak Magyarországon, hanem van jelene is, tehát most is vannak olyan kutatóink, akik a világ élvonalába tartoznak. Emellett a társadalomnak is szüksége van az agyi betegségek hatékonyabb gyógyítására, hiszen a pszichiátriai és neurológiai betegségek hatalmas gazdasági és szociális terhet rónak a társadalomra. Egy család életét jelentősen megviseli, ha Alzheimer-korral, autizmussal vagy depresszióval küzd egyik tagja. Hazánk korlátozott anyagi lehetőségei közepette fókuszálni kell a tudományra fordított erőforrásokat. Az agykutatás pedig már bizonyította, hogy érdemes a figyelemre.

Freund Tamás 1959-ben született Zircen, agykutató, egyetemi tanár. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem biológia szakán szerzett diplomát 1983-ban. Számos külföldi egyetemen dolgozott vendégkutatóként, 2002 óta a Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetének igazgatója. Tíz éve az MTA rendes tagja. Számos elismerés mellett elnyerte az agykutatás talán legrangosabb kitüntetését, az Agy díjat is. Tavaly óta az Európai Bizottság elnökét segítő tudományos és technológiai tanácsadó testület tagja. *Átvétel a Magyar Nemzetből*

Családi kuckó

Miklya Luzsányi Mónika

Vigyázz! Életveszély!

Kamaszok és a határfeszegetés

Kamasznak lenni életveszélyes. Tudja ezt mindenki, aki átélte ezt az időszakot, így a szülőknek is tudniuk kellene. S tudják is, hiszen ha elmennek az osztálytalálkozóra, vagy ha összefutnak a kamaszkori haverokkal, azonnal beindul a sztorizás, s bizony hamar kiderül, hogy a szülők egy cseppet sem voltak megfontoltabb kamaszok, mint édes csemetéik. Mert akár tetszik, akár nem, a kamaszkor a bajkeresés időszaka. Ekkor próbálgatjuk szárnyainkat, erőnket, feszegetjük a határokat, hogy meddig mehetünk el. S ez nem pusztán pszichológiai folyamat, vagy egyszerű dackorszak, ellenállás, hanem egy neurológiai fejlődési folyamat fontos része. Kristina Caudle és BJ Casey, a Weill Cornell Medical College agykutatói szerint kamaszkorban épülnek ki az agyban azok a kapcsolatok, amelyek később megvédenek bennünket bizonyos veszélyhelyzetekben. A kamaszok őrültségei valójában hasonló funkcióval bírnak, mint amikor mondjuk a kisbaba járni tanul, s hiába tottyan a fenekére százszor, százegyedszerre is próbálkozik újra.

A kamaszkori „vészhelyzet” tehát természetes jelenség, ám vannak olyan fiatalok, akik – úgy érezzük – túlmennek a határon, s bizony már kicsi korukban sem problémamentesek, akik nyitottak minden veszélyre és kalandra: ők azok, akik megkóstolják az egérmérget, mert úgy nézett ki, mint a Zizi, akik ha fennakadnak a kerítésen, a szülő csak örülhet, mert a túloldalon tenyészbikák legelésznek épp, s amint belépnek a sebészeti ambulancia ajtaján, a nővérke már fejből írja a kórlapra a TAJ-számukat. Ezeknek a gyerekeknek a veszélyérzete születésüktől kezdve gyengébb, s keresik az új és új kalandokat, hogy minél több ingert be tudjanak fogadni. Az ingerkereső gyerekek nem tudnak megülni a fenekükön, és minden játék hamar unalmassá

válik számukra. Az agykutatók úgy vélik, hogy náluk az idegrendszer belső jutalmazó rendszere nem működik elég hatékonyan. Ahhoz, hogy a lelki egyensúlyuk meglegyen, jóval nagyobb adrenalinlöketre van szükségük, mint másoknak. Ezért másznak fára, ugrálnak le az erkélyről, vagy mennek világgá kisbiciklin háromévesen. A szülőnek persze már ettől is égnek áll a haja, ám a valódi probléma csak ezután kezdődik. Az ingerkereső személyiség a pszichológiai kutatások eredményei szerint hajlamosabbnak tűnik arra, hogy szenvedélybeteggé váljon, hiszen természeténél fogva könnyebben próbál ki veszélyes dolgokat. Másrészt a függés biztosítani tudja azt az „ellazulási szintet”, amit egyébként a vészhelyzetben kialakuló adrenalin-löket okoz.

Úgy tűnik tehát, hogy a veszélyekre való kamaszkori nyitottság egyrészt az ember fizikai és lelki fejlődésének természetes része, mértéke pedig genetikusan meghatározott. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egy kamasznak mindent szabad, mert a veszélykeresés az életkori sajátossága. Főleg azoknak a szülőknek van nehéz dolga, akik gyermeke veleszületetten kalandvágyó. Náluk a tiltás semmit sem jelent, sőt, bizonyos szempontból még olaj is a tűzre, hiszen ami tiltva van, biztos izgalmasabb. A veleszületetten ingerkereső gyermek ráadásul ha még látszólag engedelmeskedik is a szülői tiltásnak, valamilyen más formában biztosítani fogja magának a megfelelő izgalmi szintet jelentő akciót. A szakpszichológusok véleménye szerint akkor már mindig jobb, ha a „vészhelyzet” ellenőrzött vagy akár „mesterséges” keretek között zajlik. A szülőnek is megnyugtatóbb, ha képzett szakember vezetése alatt, heti vagy napi rendszerességgel, biztos környezetben szerzi be a gyerek az adrenalinszükségletét, mintha a téren bandázna.

Ne féljünk hát elengedni a kamaszainkat például falmászásra, akrobatikus táncra, különböző küzdősportokra, vagy akár egy (jól szervezett, felnőtt vezetővel ellátott) vadvízi vagy magashegyi túrára. Ezeken az alkalmakon nemcsak a felesleges energiáikat vezetik le, hanem olyan kompetenciákra is szert tesznek, amelyeket felnőttkorukban is kamatoztatni fognak. A sport ráadásul segít az indulatátvitel megtanulásában is, így épp ebben az életveszélyes korban tanulhatja meg a kamasz, hogy az egyébként romboló energiákat miképpen lehet alkotó tevékenységre felhasználni, vagy építő célok szolgálatába állítani.

Böjt nap, de Burger King berántott egy sült krumplira, így részlegesre váltva a böjtöt... velem szemben egy anyuka etette a kisbabáját bébikonzervből, közben párhuzamosan ő is bele-beleharapott a szendvicsébe.

Néztem és csodáltam, milyen ügyes anya ő. Azon gondolkodtam, képes lennék-e megosztani a bébivel az evés örömét is... nem! Keseregtem. Ezek szerint nekem a kisbabák nem jönnek be, csak óvodás kortól? szorongtam... mit kezdjek egy kakis-nyammogóval?
Sírhatnék kerülgetett, milyen bunkó hozzáállás ágaskodik bennem(?)... Lemenekültem a mosdóba, de nemsokára ott állt az anya is, kisbabával a kezében. Bár mosolyogtam rájuk, az anya hosszan mustrálgatott. Mostam, szárítottam a kezeimet. Féltem gázosnak látszom, egy ilyen anya mindent tud-lát, ezért nem mosolyog vissza... Siettem volna ki, de megszólított.
- Megfogná, amíg bemegyek a WC-be?
...elállt a lélegzetem. Mire véljem ezt? Megtiszteltetés vagy felelőtlenség a részéről... egyedül voltunk ott. Suttogva kérdeztem, tényleg rám bízza-e? Válaszul belenyomta a kezembe a nyammogót, majd magáracsukta az ajtót.
Megmostam a maszatos pofikát, bohóckodtam, énekeltem a tükör előtt, repülőztettem a nyammogót, (ő gurgulázva kacagott), az anya megnyugtatásául, hogy hallja, ott vagyunk még. Könnyezve köszöntem a bizalmát, ő annyit válaszolt... nem! Ő köszöni az enyémet.
Nem voltam magamnál, talán a böjt hatása alatti hallomásom volt, ami kiszólta az anyából a választ...

Mi az imádság ?

Az imádság egy kapu,
amelyen át egy magasabb világba érünk.
Imádság nélkül nincs újjászületés, bűnbánat, megszentelődés, örök élet.
Imádság nélkül nincs vigasztalás, nincs csoda, nincs ÉLET!
Az ima során leomlik a válaszfal az énünk és szívünk vágya között.
Az imában tüzet fog a szív, ahol parazsa nekem, fénye másoknak szolgál.
Az ima ideje csak látszólag hasztalan: időt adtunk Istennek.
Az ima az élet forrása: egymással is, Istennel is.
Az ima bátor kilépés önmagamból és mosolygó engedelmesség.
Az ima a tárgyak birtoklójából a Szentlélek tulajdonává tesz.
Az ima energiaforrás.
Az ima a szív nyugalma.
Az ima pajzs a kísértés mezején.
Az ima a hit nyugodt megharcolása.
Az imádság helye nem a templom, hanem az emberi szív.
Az imádság nagy kísértői: a zaj, a félelem, a sietség és a felületesség.
Az imában visszatérünk önmagunkhoz, személyiségünk valódi központjába.
Az ima határterület a megbocsátás és a bűn, az öröm és a szomorúság között.
Az ima útjai: az összeszedettség és az elmélyülés.
Az ima során leomlik a válaszfal az énünk és szívünk vágya között.
Az imában tüzet fog a szív, ahol parazsa nekem, fénye másoknak szolgál.
Az ima ideje csak látszólag hasztalan: időt adtunk Istennek.
Az ima az élet forrása: egymással is, Istennel is.
Az ima bátor kilépés önmagamból és mosolygó engedelmesség.
Az ima a tárgyak birtoklójából a Szentlélek tulajdonává tesz.
Az ima energiaforrás.
Az ima a legrövidebb út Istenhez.
Van reggel öt perced?
Van délben tíz perced?
Van este tizenöt perced?

Reggel kérd meg az Urat, adjon lendületet a napodnak, gyújtsa be a rakétáidat!

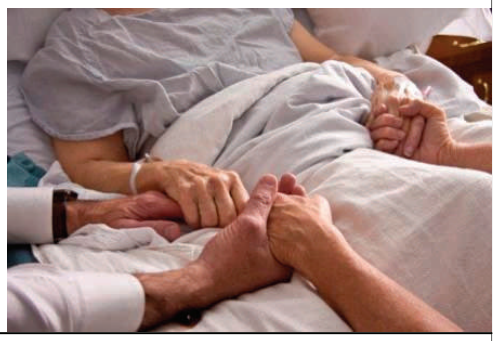

Taníts a csöndre

Uram, ha mégis, napjában egyszer teljes csönd lehetne.
Nem kérek többet, csak egy negyedórát,
amikor egy hang sincs,
semmi se moccan,
hallgat a rádió
és nem hallani mást,
csak ahogy lüktet a vér, keringve az ereken át.
Ha akarom, behunyom a szemem,
de amióta nagy sírással megkezdtem
földi utam,
fülem mindig nyitva van.
Védtelenül szolgáltat ki a zajnak,
a locsogásnak,
a kornyikálásnak.
Tudom, Uram.
hogy sem a munkámban.
sem a városban,
mint négygyermekes családapa
nem élhetek remeteként,
semmi jogom félrevonulni, mint amikor „búvik a berki madárka."

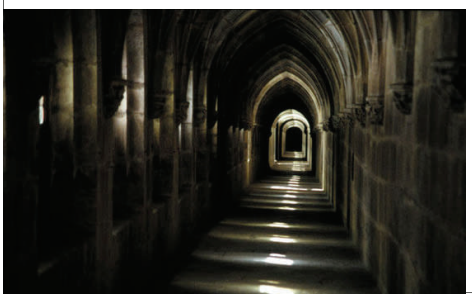

De egyszer egy nap, csak egyetlen egyszer
kellene egy kis csöndes pihenő.
Nem nyárspolgári vágy ez az Öntelt nyugalomra,
hanem emberi jog.
Másképp hogy tudnám áttekinteni az életem,
uralkodni az idegeimen,
hogy tudnék négyszemközt beszélgetni Veled, Istenem?!
Ments meg, Uram, az üres locsogástól,
a vadul száguldozó motor fülsiketítő zajától,
az őrjítő zenebonától!
Adj a gyermeknek békés játékot és nyugalmas álmot —
Nem korholás, sírás után.
Add, hogy senki tolakodó ne csöngessen az ajtón.
Hogy a nap folyamán egyszer végre nyugtom legyen.
És mégis, Uram, azzal, hogy nyugalmat akarok magam körül,
hogy megtanulok olykor kikapcsolódni,
hogy csöndért könyörgök Hozzád, még nincs megoldva
minden.
Csöndnek kell lennie bennem is legalább az ilyen
negyedórákban.
Másképp a magam belső életében csak utat nyitok a
lappangó önszeretetnek,
önzésem rádióreklámjának,
féltékenykedésnek,
önszánalomnak,
hamis fölényeskedésnek.
Uram, parancsolj hallgatást gondolatban elkövetett bűneimnek,
hagy töltse el helyüket a csönd, a Te érkezésed csöndje.
Mert Te —akinek lába, mint zsámolyon, nyugszik a Földön,
és összegöngyölöd az Eget, mint a kabátot,
úgy jössz, mint enyhe szellő.
Ahogy Illésnek mondtad magadról.
Jössz, akár tolvaj az éjben
jössz, mint szerelmes a szerelmeséhez.
Uram, bevallom,
halkan közelgő lépteidre
halk kopogásodra,
halk hívásodra sokszor nem figyeltem,
gyakran egyáltalán nem is akartam figyelni.
Mert egy monológot mormoltam Neked
és azt mondtam rá: ima.
Ezzel takarítottam meg a fáradtságot
hogy szavadra figyeljek
és megtegyem, amit csak a csendben súgsz nekem.
Uram, ajándékozz nekem nyugalmat,
taníts meg a csöndre,
hogy szavadat meghalljam,
és új beszélgetést kezdhessek Veled.

Szólj, Uram, és én odafigyelek.

MAGAMNAK, MÁSNAK

Mikor Atyám házába vett: tépett, tékozló gyermeket,
s kegyelme fénnyel rám borult, feledve lett a régi múlt.
Béke, öröm, hit és remény: Őbenne gazdag lettem én.
Már tudtam adni másnak is és nőtt a kincs és nem fogyott…
Sugarasan szálltak felém simogató, szép mosolyok.
Én meg csak adtam szüntelen, soha nem kérdve, mi marad…
De volt, de jött egy pillanat. Megszólított egy régi hang:
oly ismerős! – oly idegen! Bízó szívemre árny borult
komoran, szürkén, hidegen: „Ó, te szegény! Nap, nap után,
Nézd, elsiet! Te meg csupán másnak adod kincsidet?!
Valamit, mondd, miért nem veszel, valami el miért nem teszel,
magadnak, magadnak, magadnak?!”

Szégyen! Visszhangra lelt a hang. Mint félrevert, ijedt harang,
kongott-bongott balga szívem: Igen, igen! Ez kell! Igen!
Magamnak, magamnak, magamnak!
Ma egy mosolyt, holnap megint! Letépni mind, virág, ha int!
Szépségeket! Szeretetet! Simogatást! Napsugarat!
– Másnak ha tán nem is marad – Magamnak! Magamnak!
Magamnak!

Miért lettem ilyen szegény? Hát megint eltévedtem én?
Megint a régi rongyokon akad meg könnyes bús szemem,
úgy botorkálok betegen? Felém nyúlnak aszott kezek,
s a lelkem kínban megremeg: én – én már nem segíthetek.
Magamnak sincsen… nem lehet! Vagy adjam, ami megmaradt:
pár morzsalék… pár rongydarab…? Fakó mosoly, tépett remény,
fogyó hit száraz kenyerén ki lakik jól? Keserű étek!
Mindegy! – Vegyétek és egyétek!
Hogy áradok! Hogy éledek! Fény futja át szívemet!
Fakó mosoly színnel telik, remény ragyog, fényesedik,
hit zeng győzelmi éneket, sugarat hint a szeretet!
Milyen gazdag vagyok megint! A lelkem mindent szertehint,
mégis marad, el mégse fogy! Nem kérdve, mint, nem kérdve, hogy’,
hittel harangoz a szívem: Igen, igen! Igen, igen!
Másoknak! Másoknak! Másoknak!

Túrmezei Erzsébet

A hitről

Gazdaságkor számára idegen és értelmezhetetlen a hit, ugyanis általában ellentétes a kor egyik alapelvével, az anyagi érdekkel, ráadásul számokkal. Statisztikailag leírhatatlan, mivel lényege szerint személyes istenszeretet, ami istentelenek számára képtelenség. Ha körülnézünk, a számok nekik dolgoznak: a fölmérésekben a hívők fogynak, a csodálatos európai dómok lassan a Stonehenge és a maja templomok sorsára jutnak: jobbára csak turisták látogatják őket. Az iszlám világban sem a helyzet jobb, hanem a statisztika, mert ott a hitehagyót megölik, akár a keresztényt. Ugyanakkor – hogy csak néhány magyar példát mondjak – itt is, ott is fölbukkannak Barsi Balázsok, Bíró Lászlók, Böjte Csabák, Pál Ferencek, akiknek a miséire, hittanjaira, lelkigyakorlataira tömegesen járnak az igényes lelkek. Az ő észjárásuk az anyagelvű számtanisták számára fölfoghatatlan.

Jézus gondolkodása nemkülönben. Hallgassuk őt.

„*Jézus tovább folytatta: "aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.”* Az Atyában lakni? A Menny, maga az Atya – miként Eckhart mester tanítványa, Johannes Tauler, a nagy középkori misztikus írta. „*Aki nem szeret engem, tanításomat nem tartja meg. A tanítás, amit hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.”*

A tanítás az Isten és emberszeretet, csakis önmagával, vagyis szeretettel oktatható. Minden tudás közül az első és a legfontosabb, mert ez tartja a világot. Rajta kívül minden más tudás rögtön avuló-porló részismeret. Ha nem szeretjük házastársunkat, gyermekeinket, hazánkat, családunk, Magyarország az első szélfuvallatra összeomlik.

Ha föntebb említett papjaink szentbeszédeit hallgatjuk, akkor gyakran látunk könnyes szemeket és magunk is elérzékenyülünk. Miért? Mert úgy érezzük, hogy a tanítás közvetlenül nekem szól – meg persze neked és neki – és a beszélő szereti őt, téged és engem.

Jézus szóban is tanított, de igazi mesterként elénk élte a tudást. Sose mondta, hogy előre, csak azt, hogy *kövess engem.* Például Máté 16. fejezetében: *"Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem.”* (24. vers) Talán még szebb, ahogy ugyanezt Jánosnál mondja: „*Aki szolgálni akar nekem, kövessen: ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is.”* (Jn 12, 26)

A kereszténység ebben is különbözik az összes többi vallástól: Isten nem kér többet senkitől, annál, amennyit ő tesz. „*Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért.”* 8Jn 15,13) Jézus így élt.

És én? Látom a világban a szeretetínséget, a rettegést. Mit teszek ellene?

Ágoston unokám két és fél éves. Mint a kicsik általában, fél bizonyos dolgoktól, például egy régi festménytől, amely egy igen megfáradt embert ábrázol. Egyszer így szólt: „*Apóka, vidd ki innen a bácsit. Félek tőle.”* Kisvártatva hozzátette: *szeretem.*” Igen, a félelem egyedül a szeretettel küzdhető le. A félelem bizonyos értelemben természetes, figyelmeztet a világban előforduló rossz és fenyegető jelenségekre. A kard, a rendőrök serege, a barátok lehallgatása nem véd meg tőle, csak a szeretet. Az ellenségszeretet emészti el az ellenségeskedést.

A gyermek teljes tudással születik, és látja föladatát. Gazdaságkorban a nevelés leginkább arról szól, hogy teljes tudását elfelejtetik vele.

Ha nem tanulunk meg szeretni, az Antikrisztus elsöpör bennünket bankostul és tankostul, sőt, templomostul.

Czakó Gábor

Szabó Ferenc jezsuita atya 25 éven keresztül volt a Vatikáni Rádió magyar adásának vezető szerkesztője. II. János Pál pápával többször is találkozott: tolmácsa volt a Vatikánba érkező magyar politikai vezetőknek, az 1991-es és az 1995-ös magyarországi látogatást megelőzően ő segítette a pápát a magyar kiejtés elsajátításban, beszélt neki a magyar történelem jelentős eseményeiről. A szentté avatáshoz közeledve szerkesztőségünkkel megosztotta élményeit. (Átvétel a Magyar Kurírtól)

Ferenc atya II. János Pál pápát személyesen ismerte. Részt vesz a szentté avatási ünnepségen?
– Ott leszek a szentté avatáson, már április 11-én elmegyek Rómába. Nyaranta mindig lemegyek besegíteni. Idén ott leszek a nagyhéten is, és a szentté avatáson, a húsvét utáni vasárnapon szintén besegítek a munkában. Huszonöt évig, 1967-től 1992-ig dolgoztam a Vatikáni Rádióban, a pápa szócsöve voltam, könyveimmel is az egyházat támogattam.

Mikor találkozott először II. János Pállal?
– Megválasztásakor ismertek az államtitkárságon, mert VI. Pál alatt már Lázár Györgynek és Kádárnak is én voltam a tolmácsa. Tudták, hogy a Vatikáni Rádió magyar szekciójánál van valaki, akit hívhatnak. Hívtak is mindig, amikor jöttek a magyar politikai vezetők, hogy tolmácsoljak a pápának. Wojtyła pápa mindig nagyon közvetlen volt. 1977 júniusában járt Kádár János VI. Pál pápánál, ő sokkal kevésbé volt közvetlen. II. János Pál kemény kötésű ember volt, bár az 1981-es merénylet megtörte, rengeteg külföldi látogatást tett, még betegen is mindig utazott. Nagyon szeretem a 89-es enciklikáját, a *Centesimus annus*-t, ahol a kommunizmus bukása utáni egyházi feladatokat vázolja. A találkozásaink akkor lettek gyakoribbak, amikor 1991-ben készült a magyarországi látogatásra.

Ferenc atya segített neki a magyar szövegek kiejtésében. Hogyan zajlottak ezek a találkozások?
– Amikor kiderült, hogy Magyarországra látogat, rendszeresen jártam hozzá. Minden szerdán találkoztunk, mielőtt lement volna a térre az általános kihallgatásra. A magánlakosztályának az ajtaja egy könyvtárteremre nyílt, ott kellett várnom rá. Az első alkalommal bemutatkoztam, hogy magyar jezsuita vagyok a Vatikáni Rádiónál. Térdet hajtottam, megcsókoltam a gyűrűjét. Volt is erről egy fényképem, amit hazahoztam, odaadtam apámnak. Ő azonban nem tette ki a falra, nem tetszett neki, hogy térdet hajtok egy ember előtt. Később hoztam egy másikat, amelyiken egyszerűen kezet fogunk, azt már kitette apám. Sok fényképem van a pápával, őrzöm őket. Néha viccelődött is. Amikor már jól ismertük egymást, egyszer például úgy jött be a szobába, hogy az ajtóban pukedlizett rám mosolyogva.
Amikor szerdánként jöttek a magyar zarándokok, röviden magyarul üdvözölte őket. Előtte megírtuk a mondatokat, és rámondtuk hangszalagra is, hogy tudja gyakorolni. Először a lengyel rádiósokat kértük, hogy segítsenek, de ez nem volt jó módszer: mi például mélyen ejtjük az a-t, ők ezt mindig 'o'-nak értették, és így is írták át. Az 'a' és az 'á' közti különbség is nehéz volt. Aztán a munkatársaimmal átírtuk a Szentatya számára a magyar üdvözlő szövegeket úgy, ahogy egy lengyel ejtené, például az 's' helyett 'sz'-t írtunk, és fordítva. Olykor az ékezetet hangsúlynak értette, a hosszabb szavakkal is küszködött, de sokat gyakorolt. Egyszer meg is kérdezte, haladt-e valamit. Megnyugtattam, hogy ne aggódjon, a magyar nyelv bizony nehéz.
Figyelmes ember volt. Mielőtt Hollandiába ment, jött egy holland bencés, hogy gyakorolja vele a kiejtést. Ketten vártunk rá, ő szinte csak a hollanddal beszélt, de búcsúzáskor odafordult hozzám is, nem ment el szó nélkül.

Miről beszélgetett szívesen?
– A beszélgetések során mindig rátért a lengyel-magyar barátságra. Nagyon jól ismerte a történelmünk közös elemeit, szívesen beszélt a szentjeinkről, Kingáról, Jolántáról.
Mint mondtam, 1991-ben gyakran találkoztunk, minden héten mentem hozzá. A Vatikáni Rádió volt francia munkatársával előző évben összeállítottuk a *Missi*című képes francia folyóirat Magyarországról szóló különszámát. Nagyon jó összeállítás volt a történelmünkről, az egyházi helyzetről, képekkel illusztrálva. Odaadtam neki ezt és a magyar költészet francia antológiájának a bevezetőjét is, Cs. Szabó László írását. Nézte a Missit, elérkeztünk 56-hoz. Elmondtam neki, hogy én akkor egyetemista voltam, zugjezsuita, és bizony mindezt átéltem: vonultunk a Bem-szoborhoz. Figyelmesen hallgatott, nem ismerte a történelmünk minden részletét, Bem apó történetét sem ismerte. Nem tudta, hogy az 1956-os események szimpátiatüntetésnek indultak, a lengyelekkel való együttérzésünk kifejezésére, a poznani eseményekhez kapcsolódva. Amikor aztán 1991. augusztus 20-án a püspökökkel ebédelt, és rögtönzött beszédet mondott olaszul a lengyel-magyar barátságról, elmondta azt is, amit tőlem hallott. Mindig nagy szeretettel beszélt a magyarokról.

Ezek a találkozások az 1995-ös látogatása előtt is megismétlődtek?
– Akkor ugyan már hazatelepültem, de éppen Rómában tartózkodtam a hungarológiai kongresszuson. Háromszor jött értem a vatikáni autó és vitt ki Castel Gandolfóba. Emlékszem: csütörtökre meghívott ebédre, éppen aznap jött a Vatikánba Jasszer Arafat. Mondtam is a pápának, hogy láttam a palesztin vezető autóját,, amint a Ciampinói repülőtérről Rómába tartott. A pápa azt válaszolta, hogy őt most Sodano bíboros államtitkár fogadja. Büszkén mondogattam: II. János Pál akkor éppen velem ebédelt; de persze ennek nyilván diplomáciai oka is volt.
Jóízűen ettünk, toszkán fehérbort ittunk, közben mindenféléről beszélgettünk, az aktuális magyar helyzetről és az ezzel kapcsolatos olvasmányairól is. Megjegyzem: amikor a magyar politikai vezetők a pápánál jártak, mindig találkoztak az Ostpolitik főszereplőjével, Casaroli bíborossal is. Ilyenkor a pápa után neki is tolmácsoltam, és mindig (franciául) összefoglalót készítettem a tárgyalásokról. Egyébként pár éve megírtam tapasztalataimat a Vatikán keleti politikájáról, *Az Ostpolitik színe és visszája* alcímmel.

Találkozott II. János Pállal akkor is, amikor már nagyon beteg volt?
– Mivel 1992-ben hazatelepültem, utolsó éveit csak innen figyelhettem. Csodáltam nagyon a türelmét, ahogyan viselte a betegséget, a szenvedő pápa látványa megrendítő volt. Szerintem főleg azért lehet eszményképe a hívőknek, mert így, a szenvedő Krisztussal vállalta az üdvözítő keresztet.

XXIII. János pápát II. János Pállal együtt avatják szentté. Milyen emlékei vannak a 20. századi egyház történetének erről a meghatározó személyiségéről?
– Amikor XXIII. Jánost megválasztották, én még Leuvenben rendi tanulmányaimat folytattam. Onnan figyeltem a nagy fordulatot XII. Pius után: a zsinat meghirdetését, és az új stílust az egyház kormányzásában. Ferenc pápa is az ő nyomdokain halad, amikor a „szegény és szolgáló egyház" eszményét igyekszik megvalósítani.

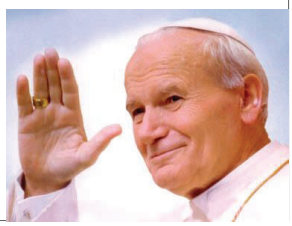

Thullner Zsuzsanna/Magyar Kurír

A medvehagymáról

Hosszúnyelű, lándzsa alakú, élénkzöld levelei nagyban hasonlítanak a mérgező gyöngyvirág és őszi kikerics leveleire, tőlük erőteljes fokhagyma illata bizton megkülönbözteti.

Áprilisban, májusban hozza ernyős virágzatát két levél közt, 20 centiméteres száron, de ekkor már gyógyerejének nagy részét el is veszíti, majd elvirágzás után levelei fokozatosan visszahúzódnak. Felbecsülhetetlen értékű vértisztító szer, a népi mondás szerint a medvék téli álomból való ébredés után azonnal ezt keresik, hogy gyomrukat, beleiket megtisztítsák vele. Gyógyereje a fokhagymáénál jóval nagyobb. Elengedhetetlen a tavaszi salaktalanításhoz, vértisztító kúrához.
Elősegíti a bőrbetegségek gyógyulását, javítja az emésztőrendszer működését, a krónikus és akut hasmenést, ugyanúgy a szorulást is megszünteti. Enyhíti a magas vérnyomást, az artériák elmeszesedéséből származó szédülést, fejfájást. Kiváló vízhajtó.
A levelek szárítás, főzés, fagyasztás hatására rengeteget veszítenek gyógyerejükből, ezért lehetőség szerint mindig frissen együk, amíg szedhető: salátában, szendvicsre, akár vajas kenyérre vagy nem forró levesekkel, burgonyás és egyéb ételekre szórva.
A hagymáját ősszel szedhetjük, de tartsuk szem előtt, hogy azzal a növényt kiirtottuk, tehát amennyiben lehet, maradjunk a levelek szedésénél, azt is óvatosan, hogy ne tépjük ki a hagymát a földből.

Felhasználás: a leveleket összevágjuk, lazán üvegbe rakjuk, és minimum 38-40° fokos házi pálinkával felöntjük. 3 hétig napon vagy meleg helyen (kályha, radiátor közelében) tartjuk, majd leszűrjük, sötét helyen tároljuk.

Édes háromszögek sütemény

- Szantnerék konyhájából

A tészta hozzávalói:
80 dkg liszt, 5 dkg élesztő, 2 ek. cukor, 5dl tej, 1 csapott kk. só, 2 dl olaj. Kakaós töltelék: kakaópor, cukor ízlés szerint, 15-20 dkg olvasztott vaj v. margarin. Túrós töltelék: Túró, cukor ízlés szerint, tojás sárgája, ½ kis pohár tejföl.

Elkészítés:
A langyos, cukros tejben felfuttatjuk az élesztőt, majd összekeverjük a tészta hozzávalóit. Bedagasztjuk, majd duplájára kelesztjük. Ha megkelt, 4 részre osztjuk, egyenként vékonyra sodorjuk, majd a kiválasztott töltelékhez megfelelően olvasztott vajjal, vagy tejföllel kenjük meg a lapot, utána pedig kakaót/túrót szórunk, kenünk rá. Feltekerjük a kinyújtott tésztát, majd egyet jobbra, egyet balra szelve a tekercseket felszeljük. Sütőpapíron, előmelegített sütőben, 180 fokon arany színűre sütjük.

Jó étvágyat!

Tamás

(János 29,24-28)

Ha ujjaim
be nem mélyesztem megannyi sebébe,
hol szögek nyomán kiserkent a vére,
ha tetteit
nem látom valósulni életemben,
ha meg nem szólít élő szava engem,
ha nem lakol
szörnyű csapással mind, ki Néki ártott,
ha menten nem fonnál jobb, új világot,
ha népe már
e földön nem jár fénylő diadallal:
Csak látomás volt, álombeli angyal!
Feltámadott?
Én semmiképp addig nem hiszek Benne!
(. .. ábrándotok jaj bárcsak igaz lenne . ..!)
— Jöjj hát Tamás!
Érints, de tudd meg mély titkát a hitnek:
Boldogok, akik nem látnak és hisznek!

Siklós József

József Attila

(Az Isten itt állt a hátam mögött...)

Az Isten itt állt a hátam mögött s én megkerültem érte a világot.
Négykézláb másztam. Álló Istenem lenézett rám és nem emelt föl engem.
Ez a szabadság adta értenem, hogy lesz még erő, lábra állni, bennem.
Úgy segített, hogy nem segíthetett.
Lehetett láng, de nem lehetett hamva.
Ahány igazság, annyi szeretet. Úgy van velem, hogy itt hagyott magamra.
Gyönge a testem: óvja félelem! De én a párom mosolyogva várom,
mert énvelem a hűség van jelen az

FELTÁMADÁS

Uram,
telve szívünk a feltámadás örömével!
A feltámadáséval,
amely nemcsak békét hozó, szép remény,
több annál!
A feltámadásban, Uram,
Te bizonyságot üzensz nekünk.
Bizonyságot, hogy igenis
érkezünk valahonnan ide, a földi életbe.
Jó helyről érkezünk:
személyesen, Uram,
Te magad bocsátasz el bennünket,
személyesen mindegyikünket.
És, igenis, megyünk innen valahová.
Jó helyre megyünk;
személyesen, Uram,
Te magad fogadsz ott bennünket,
személyesen mindegyikünket.
Adj, Uram, feltámadást szívünknek!
Adj feltámadást családjainknak!
Adj feltámadást falunknak, városunknak!
Adj feltámadást egyházunknak!
És adj feltámadást, Uram, nemzetünknek!
Add, hogy a tévelygés útjáról megtérve
elinduljunk az egyetlen jó úton:
a feltámadás útján!
Add, Uram, hogy ez a mai nap
újabb lépés legyen Feléd.
Ámen.

Döbrentey Ildikó

Én vagyok az élet

„S most szembeállítjátok velem szánalmas emberi logikátokat, amikor azon már túl vagyok, és éppen én szabadítalak meg titeket ettől az okoskodástól!" „Ó ti rabok! Értsetek meg! Megszabadítalak titeket a tudományotoktól, törvényeitektől, ettől a szellemi rabszolgaságtól, ettől a gúzsba kötöttségtől, mely rosszabb, mint a végzet hatalma. Én vagyok az egyetlen hely, ahol még nem záródik és nem szorít össze a vaspáncél. Én vagyok a nyílás a börtönfalon. Én vagyok az, akinél nem kell okvetlenül egyeznie annak, amit előre kiszámítanak. Én az élet vagyok."

„Pontosan kiszámítottátok a csillagok járását, de már nem ismeritek a csillagokat. Jel maradtak csupán a könyveitekben, de nem világosság: annyit sem tudtok róluk, mint a kisgyermek. Odáig jutottatok, hogy fölfedeztétek az emberi szeretet mozgató törvényeit, de a szeretet elszökik jelzéseitek elől: kevesebbet tudtok róla, mint egy kisleány! Nos, jertek hozzám! A fénynek ezt a lágy simaságát, a szeretetnek ezt a fényességét én visszaadom nektek. Nem igázlak le, hanem hatalmammal megszabadítalak titeket. Megmentelek az olyan embertől, aki előbb kiszámította, mikor hullik alá az érett gyümölcs, azután ebbe a rabszolgasorba hajtott titeket. Lakhelyem az egyetlen megoldás számotokra: mivé is lennétek, ha nem volna itt nálam hely számotokra? „Jöjjetek hozzám, akik keserűnek érzitek a cselekvést, mert semmire sem juttok vele!" „Jöjjetek hozzám, akik számára keserűség a gondolat, mert pusztán csak törvényekhez vezet...!"

„Én majd fölkarollak titeket. Én hordoztam a világ bűneit, és baját. Én hordoztam aggodalmaitokat a jószág körül, amikor elhullott az apraja és elháríthatatlannak látszott a veszedelem. Ti pedig megkönnyebbültetek a gondtól. Akik viszont ma az én népem vagytok, a ti bajotok még nagyobb és nyomorúságotok gyógyíthatatlan. Bajotokat mégis úgy hordozom, mint a többiekét. Sőt hordozni fogom még szellemetek bilincseit is, amelyek súlyosabbak."

„Én vagyok, aki hordom a világ terhét..."
„Ti pedig játszadozó gyermekek lesztek."
„A mindennap hiábavaló erőfeszítései után, melyek kimerítettek, hozzám jöjjetek. Értelmet adok erőfeszítéseiteknek: nagyot alkotok szívetekben, emberivé alakítom őket..."
„Beszáradt, kegyetlen, reményét vesztett szerelmetekkel, mai idők szerelmesei, hozzám jöjjetek! Emberivé alakítom a dolgot..."
„Elsietett testi vágyakból, a szomorú visszatérés útjáról hozzám térjetek! Emberivé alakítom ügyeteket..."
"...hiszen én rácsodálkoztam az emberre..."
„...egyedül én tudom visszaadni az embert önmagának."
„...Atyám, én hittem bennük, ezért adtam oda az életemet..."
„...mert én szeretem őket."

Antoine De Saint-Exupéry

Áprilisban Szent-Gály Katával

1.Krisztus az egész Világ Megváltója,
és Mária az egész Világ Édesanyja.
Mégis: a Kereszt alatt úgy érzem,
hogy Krisztus egyedül értem halt meg,
és Mária egyedül az én Anyám.

2.A bűnt lehet bánni és szégyelleni,
a megtérésen csak örülni szabad.
* * *
Isten azért irgalmas,
mert végtelenül igazságos:
ő nálunk is jobban ismeri mentségeinket.

3.Ne rontsd meg örömödet a bűnök emlékezetével: amit Isten egyszer megbocsátott,
azt megbocsátotta!

4.Isten Lelke láthatatlan, de ahol befogadják,
ott mindig valami alakul,
ami megnyilvánul láthatóan is.
* * *
Fejlődésképtelen az,
aki elégedett önmagával.

5.Abból a munkából lesz igazán remekmű,
melyet a művész örömmel alkot --
önmagunk alakításához is szükséges az öröm, egy bizonyos belső lelkesedés,
hogy szent,
vagyis ember-remekmű legyen belőlünk.

6.Ha felismerted, hogy mi a kötelességed,
akkor azt is felismerted,
hogy mi számodra Isten akarata.
* * *
A jótett jutalma nemcsak az örök üdvösség,
hanem az a belső öröm is,
melyben már itt a földön részesülünk.

7.Minden virág elmond valamit a földről,
mely őt növekedéshez segítette,
s a fényről, mit beleszőtt önmagába.
Ugyanígy vallanak tetteink is magunkról,
s arról a belső kapcsolatról,
mely Istenhez fűz bennünket.

8.Nem kell Veronikát irigyelnünk:
az Úr azonosította magát embertársainkkal,
-- csak rajtunk áll,
hogy készenlétben tartsuk gyolcskendőnket.
* * *
Krisztus szeretetét nem a tudósok értik,
hanem a szeretni tudók.

9.Amikor szenvedünk,
könnyítsünk tudatosan mások keresztjén,
és meg fogjuk tapasztalni,
hogy könnyebbé lett a magunké is.

10.Ha közvetlenül
Isten kezéből fogadnánk a keresztet,
sohasem gyűlölnénk azokat,
akik azt vállunkra teszik.
* * *
A Krisztushoz tartozás tudata olyan öröm,
mely nem ebből a világból való,
éppen ezért megpróbált napjainkban is
meg tudjuk őrizni szívünkben.

11.Akik Jézust követték a szenvedések útján,
vele vonulnak be a dicsőségbe is.

12.A hívő ember káromkodása érthetetlen,
mert azt a nevet gyalázza,
melyet utoljára szeretne kimondani a földön.
* * *
A keresztségi fogadás, a házassági eskü,
a gyermekvállalás oltár előtt tett ígérete
olyan adott szó, mely az élet nehéz óráiban is kötelez.

13.Akik szenvedésre kaptak hivatást,
olyanok, mint a Kereszt elé tett mécsesek,
melyek néma lobogással könyörögnek érettünk.

14.Krisztust
annyira találod meg az Oltáriszentségben,
amennyire hiszel benne,
és annyira ismered meg Őt,
amennyire tudod szeretni.
* * *
Hinni nehezebb, mint kételkedni,
de hinni boldogabb, mint kételkedni!

15.Belső fejlődésünk elsősorban
az Istennel való
magányos beszélgetéseinktől függ.

16.Mária igent mondott Istennek a megtestesüléskor, és ezt az igent nem vonta vissza
a Kereszt alatt sem.
* * *
Krisztust tövissel koronázzák,
de valójában mi vagyunk az ő koronája,
-- és meg is vannak hozzá a megfelelő tüskéink.

17.A hittel szenvedők mindig
valamiképpen rászegezettek a keresztre,
ezért ők Krisztus
legbelsőbb munkatársai közé tartoznak.

18.Az a kereszténység,
mely nem teszi maga körül jobbá a világot,
nem érdemli meg a kereszténység nevet.
* * *
A Kereszt: üdvösségünk eszköze --
nagy vigasztalás, hogy Jézus
a mindennapok terhét is keresztnek nevezi.

19.A gyertya lángja nem nagy,
-- de a húsvéti gyertya lángja elegendő,
hogy egészen sötét
soha többé ne lehessen a Földön.

20.Az Evangéliumot hirdetni kell,
ez Krisztus kifejezett kívánsága;
a beszéd tanúsága ugyan keveseké,
de a tettek tanúságára
mindannyian kötelezve vagyunk.
* * *
Ha valakit kizárunk szeretetünkből:
magunkat zárjuk ki a krisztusi közösségből, mint az a gyermek is kimarad a közös játékból, amelyik nem akarja megfogni társai kezét.

21.Isten nem ismer másodosztályú állampolgárokat, neki csak gyermekei vannak.

22.A kereszténység nemcsak világnézet,
a kereszténység életforma is.
* * *
A középszerűség
még nem szerzett dicsőséget senkinek.

23.Mindent elveszíthetünk,
mindentől megfoszthatnak az életben,
de az, ami belül van,
az a miénk marad örökké.

24.Ne hagyd másokra azt a szolgálatot,
amit tőled vár el Krisztus!
* * *
Ha megvan a mindennapi kenyered,
legalább akkor gondolj az éhezőkre,
mikor a Miatyánkot mondod.

25.Nemcsak az hibázik, aki gyűlöli testvéreit,
hanem az is, aki elfelejti,
hogy vannak testvérei.

26.Belső csendességben élni
a külső események zajlása között:
nagy tökéletesség.
* * *
Aki fölényeskedő hangon beszél,
annak vagy nem volt gyerekszobája,
vagy elfelejtette magát megnevelni.

27.Nincsen olyan egyszerű élet,
mely ne lehetne csodálatossá!

28.Az imádságnak élő ember is tevékeny,
csak más síkon vesz részt
a világ alakításában.
* * *
Szívünk igazi mélységeit
csak a hallgatás tudja kimondani.

29.Ha úgy nézel minden Keresztre,
mintha még piroslanának rajta Krisztus sebei, és úgy olvasod az Evangéliumot,
mintha az Úr ma szólna hozzád:
a legnagyobbak nyomába léptél.

30.A kirakatba helyezett áru
hamar károsodik és leértékelés alá kerül.
Így jár az a jótett is,
mellyel mások előtt
kiemelni akartuk magunkat.
* * *
Ne dicsekedjünk származásunkkal,
ami az ősöké: az csak az ősöké,
-- a sírrablás minden formája helytelen.

Pilhál György

Hallgatni a költőre

A Pilvax vezére több volt egy lánglelkű költőnél. A forrófejű Petőfi Sándor legbőszebb pillanataiban is távolabbra látott kortársainál. Magával hozott bölcsessége ott ragyogott a gyakran indulatos sorok mögött is. A zsenik pontosan tudják: lelkesíteni önmagában kevés, lángot lobbantani – március tizenötödikét csinálni – talán más is tud, ám parazsat őrizni csak kevesen…

Megírni, elszavalni a Nemzeti dalt, megszerkeszteni, kinyomtatni a tizenkét pontot „csupán" a dolgok eleje – megzabolázni, alkalmas utat szabni a begyújtott vágyaknak, az az igazi kihívás. Mert csak így szavalhatjuk hitelesen a Nemzeti Múzeum lépcsőjén a forradalommal eggyé vált versének refrénjét: „Rabok tovább nem leszünk!"

Petőfi ennél tovább megy. Féltve a forradalom parazsát, írja is majd – írja? kiáltja – Debrecenben kelt roppant versében (1848. december): „Kaszálhatd a fűt világvégeig, / Holnap kinő az, ha ma lenyesik. / Tördelheted le a fa lombjait, / Idő jártával újra kivirít." A forradalom költőjének megborzongató „javaslata" maga a vers címe: „Akasszátok föl a királyokat!" És azokhoz is szól, akik vívódnának ezt választani: „Hiába ömlik, hősök, véretek, / Ha a koronát el nem töritek, / Fejét a szörny ismét fölemeli, / S akkor megint elől kell kezdeni."

Mit sem ér a legfényesebb győzelem, ha írmagja marad a legyőzöttnek – sugallja a költő. Vajon tudta volna-e ezt az üzenetet merész-költőien rímekbe szedni bárki más? Aligha. (Persze, „értékelte" is a szabadsághárcot eltipró császári „irodalomkritika". Még napokkal az ütközet után is Petőfi holttestét kerestette a bosszúszomjas Ferenc József a segesvári csatatéren…)

Persze, mint a győztes forradalmakat, a mi március tizenötödikénket is körbeölelte a csalfa boldogság. A korai öröm. De hát ki ne értené ezt meg? Maga Petőfi is nem kis büszkeséggel írja akkori naplójában, miként fogadta a Budán székelő „hatalom" a nagy nap végén a forradalmi választmány küldöttségét: „A nagyméltóságú helytartótanács sápadt vala, és reszketni méltóztatik, és öt percnyi tanácskozás után mindenbe beleegyezett." Bele bizony – mert ott és akkor nem is igen volt más választása…

Csakhogy a hatalom – ahogyan szokta – nem feladta, csupán kivárt. A zsarnoknak rutinja van az ilyenben, régről tudjuk. Cselt forral. Reménykedik. („Holnap kinő az, ha ma lenyesik") A forradalmi ifjúság követelései előtt március idusán még meghajló bécsi udvar már a következő hetekben megpróbálta visszaszerezni a nemzetnek tett engedményeit. Lassan, alattomosan, de egyre nagyobb léptekkel.

Kezdte a nemzetiségek bevált uszításával, aztán folytatta a csaknem félkegyelmű uralkodó, V. Ferdinánd félreállításával, később az orosz cár megkeresésével. (A beteg Ferdinánd menesztése már régről tervben volt, csupán a forradalmi hullám – Pest mellett Bécsben és Prágában is lázadás tört ki – nem kedvezett a változtatásnak. A „nyugodt pillanat" a pákozdi győző, Móga János schwechati veresége és az újabb, októberi bécsi zendülés után érkezett el. Az ifjú – tizennyolc éves – Ferenc József 1848. december másodikán foglalta el a trónt.)

A történelem ismétli önmagát („Ha a koronát el nem töritek, / Fejét a szörny ismét fölemeli"). Talán ha Schwechat előtt nem bizonytalanodik el a lendületben lévő fiatal honvédsereg, és menetből Bécsig vonul egyesülni a föllázadt diáksággal… Talán ha – fél évre rá – a dicsőséges tavaszi hadjáratban (hosszú vajúdás, indulatos Kossuth–Görgeyviták után) nem állunk le Budát ostromolni, de űzzük tovább a megroggyant császáriakat – nos, akkor talán eltörhetett volna az a korona… De nem így történt, helyette bekövetkezett a baljós költői látomás: „Fejét a szörny ismét fölemeli…" Mint oly sokszor.

A magyar história szereplői nem hallgatnak Petőfire. Sorsfordulóink rendre megtorpannak a szelíd nyesésnél, lombtördelésnél – a gyökér kiásása előtt már elfogy a bátorság. Illetve dehogy, a bátorság megvan. Talán inkább túl gyorsan felejtünk. Korán megbocsátunk, az a baj. Hiszünk, akiknek nem lenne szabad hinnünk. Ha meg éppen nem a túlerő győz le bennünket – kaméleonok csalnak lépre. Olykor meg egyenesen magunk kérjük vissza megnyomorítóinkat, ahogy az a közelmúltban többször is megtörtént, hogy aztán jöjjön az újabb csalódás. Rengeteg a példa. Ki érti ezt? Csatákat nyerünk, de háborúkat veszítünk.

Vajon mikor hiszünk végre a költőnek?

Persze nem „akasztanunk kell" – de gyökeresen kiásni a gazt föltétlenül. Eltávolítani, ami nem odavaló. Erre figyelmezteti a nemzetet – a ma generációját is – Petőfi Sándor a maga temperamentumán. Zord indulatának már akkor, negyvennyolcban is jó oka volt. És vajon mit szólna most, ha végignézne az elszaladt százhatvanhat esztendőn, a „gyomlálatlan" emberöltőkön? Mit szólna teszetoszaságunkra, ami miatt időről időre ránk tekeredett valami rút, kiirthatatlannak látszó folyondár?

Legszebb ünnepünk, március tizenötödike hordozza magában a legtöbb tanulságot. Petőfi Sándor pedig már rímekbe is szedte. Nekünk csak újra kellene olvasni az intelmeket. Értelmezni. Alkalmazni. Néhány hét múlva – április hatodikán – lesz is rá jó alkalom. *Átvétel az MNO portálról*

BOMBASZTIKUS TÁBOR BOGÁCSON!!!

- Bogácsi, mezőkövesdi strandok
- Chegway a Bükkalján
- Városrom Sirokon
- Túra a Kaptár-kövekhez, Cserépvárhoz
- Tábortüzek, sok-sok játék mókamóka
- A kerettörténethez kapcsolódó játékok

Jelentkezni **elsős kortól lehet**

Részvételi díj: 18.000 Ft

(az összeg csökkenthető)

Szülői tájékoztató:

2014. május 30. 17 órakor a plébánián

Kerettörténet:

Tolkien: A Gyűrűk Ura c. film

Mikor lesz a tábor?

A lányoké : júl. 14-19.

A fiúké: júl. 21-26.

Nem hittanosok is jöhetnek, vidéki barátod és barátnőd is!

Felnőtt katekézis március 25-én az esti misét követően!

Témánk:
A keresztény—közösségi ember
Helyszín:
A kolostor Hajnal Zénó terme

NAGYBÖJTI LELKIGYAKORLAT, 2014

Húsvéti előkészületünket ***Hirth Vilmos*** *verbita szerzetes atya vezeti.*

Április 11. **péntek**	**Du. 5 órától keresztúti ájtatosság** **6 órától szentmise lelkigyakorlatos beszéddel** (fentiek alatt gyónási lehetőség) Mise után **„fórum", kérdezési lehetőség** az atyától a Hajnal Zénó teremben
Április 12. szombat	Du. 4 órától ***„Ne feledjétek a templomot és az iskolátokat!"*** A fiatalok által készített **dokumentumfilm vetítése** a Hajnal Zénó teremben (Egykori növendékek vallanak a keresztes nővérek nagyatádi iskolájában átélt élményekről.) **5 órától gyóntatás** **6 órától szentmise lelkigyakorlatos beszéddel**
Április 13. **vasárnap (virágvasárnap)**	**Du. 4 órától: „A szeretet kis útja" c. film** vetítése a Hajnal Zénó teremben (A film Kis Szt. Teréz életéről készült) **½ 6 órától gyóntatás, majd este 6 órától szentmise lelkigyakorlatos beszéddel**

Keresztút
Megjelenik minden hónap utolsó vasárnapján
Elérhetőségek ; e-mail: atad.plebania@hotmail.com
Honlap: nagyatadi.plebania.hu
Hivatali idő a plébánián: hétfőtől péntekig de. 8-11 óra között. Telefon: (82) 351-672 vagy 30/4976520